

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

RAME UZ RAME SA SVETOM

Snaga podrške

RAISING
STARS
For your global breakthrough

NAUČNO-TEHNOLOŠKI PARK
Beograd

RAME UZ RAME SA SVETOM

Snaga podrške

Uvodna reč

Gordana Danilović Grković,

rukovodilac projekta Tehnopark Srbija 2 – Podsticanje izvoza kroz razvoj tehnoloških parkova

Za male zemlje u razvoju ključna pitanja su kako ubrzati svoj razvojni put i smanjiti jaz, koje puteve u tom procesu odabrati i kako brzo kumulirati potrebna znanja za uspostavljanje sopstvenih razvojnih modela, koja društvo mogu brzo pomerati napred. I kad se stvari pokrenu u vazduhu ostane stalno da tinja strepnja, kako održati taj trend, zadržati talente i stvoriti neophodan kontinuitet?

Razvijajući prvi tehnološki inkubator u Srbiji, u starom i neuslovnom prostoru u kampusu tehničkih fakulteta u Beogradu, bljesnule su ideje mladih tehnički obrazovanih ljudi, osvetljavajući ogroman potencijal koji Srbija ima u ovim mladim, visoko obrazovanim ljudima. Za otključavanje ovog potencijala nedostajala su biznis znanja i podrška, pa je tako i naš put trasiran. Za samo nekoliko godina program inkubacije prerastao je u kampus fakulteta, a vizija pokretanja prvog naučno-tehnološkog parka u Srbiji, u prethodno izgrađenom kompleksu na Zvezdari, nametnula se kao sledeći, veliki korak.

U atmosferi opšte tadašnje neverice da je tako nešto moguće u zemljama ovog regiona, podrška Švajcarske Vlade u uspostavljanju Naučno-tehnološkog parka Beograd (NTP Beograd), donela je ključnu prekretnicu. Uprkos riziku koji nose inovacije i kompleksni infrastrukturni programi, Švajcarska je prepoznala potencijal Srbije, verovala u naš mali tim i podržala nas u ideji da napravimo nešto zaista veliko u ovoj zemlji, bez uslovljavanja i nametanja copy-paste modela, ostavljajući projektni okvir dovoljno fleksibilnim za brzo prilagođavanje situaciji na terenu.

Skaliranje razvijenog inkubacionog programa i razvoj modela prvog naučno-tehnološkog parka prilagođenog ovdašnjim uslovima, uz jasne i transparentne procedure, brzo su pokazali da mi to kao zemlja i te kako možemo. I tako je brz razvoj NTP Beograd i duboki trag koji su u javnosti počele da ostavljaju inovativne kompanije, popločao put za razvoj i drugih naučno-tehnoloških parkova u Srbiji.

Za stvaranje ove razvojne kičme Srbije od severa do juga zemlje, ključna su bila ulaganja Vlade Republike Srbije u izgradnju naučno-tehnoloških parkova u regionima, i podrška Vlade Švajcarske kroz projekat Tehnopark Srbija 2 – Podsticanje izvoza kroz razvoj tehnoloških parkova. On je omogućio dalje jačanje kapaciteta i modela podrške NTP Beograd, kao i da se ova iskustva iskoriste i obezbedi dodatna ekspertiza za naučno-tehnološke parkove u Nišu i Čačku.

Posebno smo zahvalni švajcarskom Državnom sekretarijatu za ekonomske poslove (SECO) na otvorenosti i spremnosti da nas ovim projektom, podrže u još jednom, potencijalno jako rizičnom programu, a to je prvi pre-seed program u Srbiji, naš Raising Starts, jer pružanje podrške u ranoj fazi razvoja inovacija, kada je najteže - jeste i najvažnije. Ovaj program je svojim visokim nivoom profesionalnosti i mentorstva, privukao ogroman broj prijava, i kroz više nivoa učenja i podrške, omogućio je da desetine novih startup zvezda zasijaju na Zvezdari i po celoj Srbiji, stvarajući zamajce i za budući regionalni razvoj zasnovan na inovacijama. U svemu tome partnerstvo sa Švajcarskim federalnim institutom za intelektualnu svojinu i njihovo nesebično deljenje znanja, doneli su našim startupima značajnu prednost na međunarodnom nivou, a nama kao timu viši nivo znanja.

Ovako uspostavljena sinergija između Vlade Srbije i Vlade Švajcarske postavila je svima prepoznatljiv model i reper, kako se zaista može zemlja ubrzano razvijati uz ciljanu i dobro osmišljenu podršku, zasnovanu na potrebama, kao i uz izgradnju kapaciteta. Vremenom smo se uverili da baš ta izgradnja kapaciteta organizacija za podršku pravi razliku, jer motivisan tim, uz dobro mentorstvo, nosi razvoj, a zadržavanje tog obučenog i poletnog tima u našim organizacijama, ustvari daje ključni odgovor na gore postavljeno pitanje, da li će se moći održati kontinuitet u razvoju. Na svima nama u sistemu je odgovornost da ovaj trend dalje nastavimo.

Zahvalna mom timu na sjajnim rezultatima i u nadi da ćemo ovom brošurom, bar delom moći da pokažemo, koliko je ovaj projekat doprineo rastu inovacionog ekosistema zemlje.

NOVI TALAS INOVACIJA ZA BUDUĆNOST SRBIJE

Vladimir Radovanović,

pomoćnik ministra nauke, tehnološkog razvoja i inovacija

Startup ekosistem Republike Srbije beleži kontinuiran rast od 20-30% godišnje, sa više od 800 aktivnih startapa i 7.000 zaposlenih. Poslednjih godina kreirana je jaka i razgranata mreža institucionalne podrške razvoju inovacija, koja obuhvata naučno-tehnološke parkove, regionalne inovacione startup centre, inovacione inkubatore i mejkers labove širom zemlje, pružajući mladima priliku da razviju svoje inovativne ideje i transformišu ih u globalno konkurentne proizvode i usluge.

Značajnu ulogu u rastu ekosistema imala je i višegodišnja podrška Vlade Švajcarske Konfederacije, koja je svojom ekspertizom i donacijama od 3,5 miliona EUR doprinela jačanju kapaciteta Naučno-tehnološkog parka Niš i Naučno-tehnološkog parka Čačak kroz projekat Tehnopark Srbija 2, koji prenosi uspešan model razvijen u Naučno-tehnološkom parku Beograd. U okviru njega je više od 85 izvozno orijentisanih kompanija podržano kroz aktivnosti usmerene na promociju izvoza i internacionalizaciju poslovanja, dok su tokom trajanja projekta kompanije članice naučno- tehnoloških parkova u Beogradu, Nišu i Čačku ostvarile prihode od 60,2 miliona EUR i kreirano je više od 700 radnih mesta.

A blue-tinted photograph of three men in an office environment. Two men in the foreground are shaking hands and smiling, while a third man stands behind them, also smiling. The man on the left has a beard and glasses, and the man on the right has long curly hair and a beard. They are all wearing dark t-shirts. The background shows office shelves and windows.

**VAŽNOST ŠVAJCARSKÉ
PODRŠKE SRBIJI,
INOVACIJA KAO NOVA
VALUTA**

ZA DOBRE IDEJE NEMA LOŠIH VREMENA

Mladi kreativni ljudi su najkonkurentniji proizvod koji Srbija ima. To potvrđuju zavidni rezultati projekta Tehnopark Srbija 2 – Podsticanje izvoza kroz razvoj tehnoloških parkova, koji je pretvorio inovaciju u novu srpsku valutu.

Iako je Naučno-tehnološki park Beograd (NTP Beograd) realizovao ovaj projekat tokom poslednjih pet godina koje su obeležile zdravstvena, ekonomska i politička kriza u svetu, njegov učinak je dokazao da za dobre ideje nema loših vremena. Pod uslovom da se uspostavi kvalitetna međunarodna saradnja, odgovarajuća institucionalna i finansijska podrška, ujedine stručnjaci i različita znanja, kako bi se pametne ideje umnožile širom Srbije i izašle na tržišta van njenih granica.

MEĐUDRŽAVNA SARADNJA U RAZVOJU INOVACIJA

Projekat Tehnopark Srbija 2 započet je 2020. godine na osnovu sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Švajcarske Konfederacije. U ime Vlade RS sporazum je potpisalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, a ispred Vlade Švajcarske Državni sekretarijat za ekonomske poslove (SECO).

Projekat je pokrenut s ciljem da poveća konkurentnost visokotehnološkog sektora u Srbiji, podstakne rast izvoza i zapošljavanja kroz razvoj mreže naučno-tehnoloških parkova, da bi se ohrabrio što veći broj mladih za tehnološko preduzetništvo i osnivanje novih startup kompanija. Vlada Švajcarske je podržala ovaj projekat sa ukupno 3,5 mil EUR, uz dodatnih pola miliona za podršku u oblasti prava intelektualne svojine.

NAUČNO TEHNOLOŠKI PARK BEOGRAD – SREDIŠTE INOVACIJA

Realizaciju projekta je sproveo Naučno-tehnološki park Beograd, prva takva institucija u Srbiji, koja je od svog osnivanja 2015. godine uspešno podržala ubrzani razvoj više od 240 tehnoloških kompanija i postala najprestižnija destinacija u zemlji za ulaganja u inovacije.

NTP Beograd je kroz ovaj projekat značajno podigao nacionalne kapacitete za razvoj inovacija, unapređujući svoju podršku kompanijama i pomažući razvoj naučno tehnoloških parkova u Nišu i Čačku. Ojačana je kultura tehnološkog preduzetništva i razvijen je prvi pre-seed akcelerator u Srbiji - program Raising Starts, koji je startupima u najranijoj fazi razvoja obezbedio stručnu i finansijsku podršku.

NTP Beograd je na ovim aktivnostima i sam imao veliku podršku, koju ovaj „fabriци budućnosti“ već godinama pruža Vlada Švajcarske.

Kroz projekat je:

Podržano osnivanje i razvoj
152 nove inovativne startup kompanije

Više od 85 izvozno orijentisanih kompanija podržano je kroz aktivnosti usmerene na promociju izvoza i internacionalizaciju poslovanja

Ukupno ostvareni prihodi kompanija članica NTP Beograd, NTP Niš i NTP Čačak (2020-2024) iznose 60,2 miliona EUR, skoro duplo više od inicijalnog iznosa planiranog projektom

Više od 50% ovih prihoda dolazi iz izvoza (33,6 mil EUR), **dok je broj radnih mesta koje su generisale kompanije veći od 700**

3000 usluga podrške pruženo je tehnološkim kompanijama tokom projekta, od čega više od **1.500 kroz direktne mentorske sesije**

Zaštićeno je 60 prava intelektualne svojine globalno

PO ČEMU JE RAZVOJ INOVACIJA U ŠVAJCARSKOJ POSEBAN?

Švajcarska je poznata po dobro razvijenom sistemu za podsticanje inovacija. Ovaj sistem uključuje vrhunske univerzitete poput ETH Zürich i EPFL, istraživačke institucije, privatni sektor i državne agencije usmerene na istraživanje i razvoj (R&D). Švajcarska se izdvaja po visokim privatnim i javnim ulaganjima u R&D. Veliki broj multinacionalnih kompanija ima istraživačke centre u ovoj zemlji, što zajedno sa kvalitetnom regulativom za zaštitu prava intelektualne svojine dodatno privlači međunarodne investitore.

Švajcarska podstiče saradnju među različitim sektorima i tako olakšava prenos tehnologija i znanja. Zahvaljujući dobro organizovanom sistemu podrške kroz akcelerateore, inkubatore, centre za transfer tehnologija i olakšani pristup rizičnom kapitalu, Švajcarska je dom za brojne inovativne startape, posebno u oblastima bio, fintech i informacionih tehnologija. Njene kompanije su okrenute svetskom tržištu, a iskustvo koje je Švajcarska stekla u razvoju inovacija je od velike pomoći Srbiji da bolje valorizuje svoj inovativni potencijal.

ZAŠTO JE PODRŠKA ŠVAJCARSKJE NEPROCENJIVA?

Danas, zahvaljujući upravo inovativnim tehnologijama, možemo precizno da izmerimo gotovo sve društvene i ekonomske aktivnosti. Ali neke stvari ostaju nemerljive. Jedna od njih je – poverenje.

Podrška Švajcarske je neprocenjiva jer je prepoznala potencijal Srbije i ukazala poverenje jednom malom timu u vreme kada je Srbija na svetskoj inovativnoj mapi tretirana kao daleka periferija, a najtalentovaniji mladi ljudi su se masovno iseljavali iz zemlje.

Švajcarska je prvi zvanični projekat u oblasti inovacija u Srbiji pokrenula sa Poslovno – tehnološkim inkubatorom tehničkih fakulteta Beograd (BITF), prepoznajući ga kao zametak budućih izvoznih poslova sa visokom dodatom vrednošću. Zahvaljujući švajcarskoj podršci, startapi u ovom prvom srpskom tehnološkom inkubatoru uspeali su u narednim godinama da uvećaju izvoz koji im je obezbeđivao većinu prihoda iz inostranstva, a više desetina inženjera se vratilo iz inostranstva, kako bi ovde razvijalo svoje kompanije.

INKUBATOR ZA PRVI NAUČNO TEHNOLOŠKI PARK U SRBIJI

BITF je svoj model ugradio u Naučno-tehnološki park Beograd, koji je osnovan 2015. godine i čiji je razvoj, ključno, pomogla švajcarska vlada. Prvi tehnološki park u Srbiji je za kratko vreme postao prepoznatljiv u celom regionu po svom modelu podrške inovativnim preduzećima. Razvio je saradnju sa istraživačkim institutima, fakultetima, gradskom upravom i nadležnim republičkim ministarstvima, i partnerstvo sa brojnim međunarodnim partnerima, drugim organizacijama podrške i privatnim investitorima.

NTP Beograd je privukao mnoštvo mladih preduzetnika iz zemlje i inostranstva, uključujući i kompanije iz Švajcarske.

PAMETNA PODRŠKA ZA PAMETNE IDEJE

Naslanjajući se na izvanredne rezultate NTP Beograd, kao prvog funkcionalnog naučno-tehnološkog parka u Srbiji, ne čudi da je nastavak ovako uspešne saradnje, kroz realizaciju projekta Tehnopark Srbija 2, napravio još jedan veliki iskorak u pozicioniranju Srbije na svetskoj inovativnoj mapi i pokazao uspeh i zrelost ekosistema za ovakvim instrumentom regionalnog razvoja, sposobnim da podrži osnivanje i razvoj visokotehnoloških, izvozno orijentisanih kompanija.

Sledeće aktivnosti i rezultati na projektu su za to bili presudni:

Naprednije usluge za kompanije

Naučno-tehnološki park Beograd je kroz ovaj projekat dodatno ojačao sopstvene kapacitete za podršku startup kompanijama u osnivanju, razvoju i povećanju izvoza, prvenstveno kroz razvoj i implementaciju prvog pre-seed akceleratora u Srbiji Raising Starts.

U saradnji sa brojnim domaćim i stranim stručnjacima, kompanijama članicama je pruženo 3.000 usluga podrške za ubrzan razvoj – kroz pristup finansijama, internacionalizaciju, pristup talentima, umrežavanje, unapređenje prodaje, pravnu i tehničku podršku, od čega više od polovine kroz direktne mentorske sesije. Održano je i gotovo 200 različitih obuka i specijalizovanih treninga, od toga kako da se tehnološki preduzetnici bolje informišu o ciljanim tržištima, razviju odgovarajuću izveznu strategiju i promociju, lakše dođu do ulagača i partnera, prilagode svoju organizaciju izveznoj ekspanziji i na vreme zaštite svoju intelektualnu svojinu.

Projekat je podstakao i razvoj novih programa podrške, među kojima i Build2Lead program za jačanje menadžerskih veština inženjera lidera, razvijen u sinergiji i uz podršku EBRD, i kao takav je jedinstven u ekosistemu.

Širenje mreže naučno tehnoloških parkova

Da bi se stvorila „kritična masa“ uspešnih mladih inovatora koja će u većoj meri privući investitore u Srbiju, neophodan je regionalni razvoj zasnovan na inovacijama i razvoj naučno tehnoloških parkova u univerzitetskim centrima od severa do juga zemlje.

NTP Beograd je u okviru projekta pomogao i naučno tehnološkim parkovima u Nišu i Čačku da ubrzano izgrade svoje kapacitete, koristeći i dugogodišnje iskustvo BITF-a, posebno u radu sa startup timovima. Razvijeni su neophodni poslovni modeli, strategije prilagođene specifičnostima oba regiona i osnaženi lokalni timovi, sposobni da podrže visokotehnološko preduzetništvo. Naučno tehnološki parkovi u Nišu i Čačku uključeni su i u program Raising Starts, što je značajno osnažilo njihove kapacitete podrške i ubrzalo napredak ovih startup zajednica. Danas su ova dva naučno-tehnološka parka glavni stožeri razvoja i umrežavanja u svojim regionima, i razvijaju nove programe podrške prepoznate u lokalnim zajednicama.

Osvajanje stranih tržišta

U saradnji sa renomiranim međunarodnim partnerima NTP Beograd je organizovao čak 13 market discovery misija za otkrivanje novih tržišta, od Londona do Kine. Kroz njih je 35 inovativnih tehnoloških kompanija iz Srbije, iz celog ekosistema, dobilo priliku da uspostavi direktne kontakte sa potencijalnim partnerima i investitorima na važnim svetskim tržištima i da se bolje povežu sa lokalnim organizacijama koje pomažu razvoj startup zajednice.

Projekat je omogućio mladim inovatorima da učestvuju na vodećim tehnološkim konferencijama u svetu, od WebSummit (Lisabon), Slush (Helsinki), London Tech Week, Viva Tech (Pariz), Gamescom (Keln), Annual Investment Meeting (UAE) do China Hi-Tech Fair (Šenžen). Posebnu pažnju privukao je pitch 5 startup kompanija podržanih kroz program Raising Starts na događaju Swiss Serbian Startup Night u Cirihi, organizovanog u okviru studijske posete Švajcarskoj povodom konferencije StartupDays (Bern).

Pitch startapa na Swiss Serbia Startup Night u Cirihi

Srpski startapi na VivaTech konferenciji u Parizu

Startapi na Annual Investment Meeting u Abu Dhabi-ju

Nastup na China Hi-Tech Fair

Nova ulaganja

Kako bi bila pružena dodatna podrška startupima u procesu podizanja novih investicija, NTP Beograd je kroz podršku projekta kreirao vredan investicioni pool od preko 110 investitora, čime je značajno uvećan investicioni potencijal u ekosistemu. Uz održavanje stalnog kontakta, upoznavanje sa njihovim investicionim tezama i predstavljanje srpskog startup ekosistema i potencijala za investiranje, investitori su i redovno informisani o dostupnim prilikama.

U saradnji sa njima, kao i drugim međunarodnim organizacijama i stručnjacima, organizovane su radionice posvećene anđeoskom investiranju, pripremama za pregovaranje sa ulagačima, izgradnji prepoznatljivog brenda i efikasnom nastupu na stranim tržištima, kao i individualna savetovanja i office hours sa investitorima, što je značajno uticalo na uvećanje vidljivosti ekosistema i pozicioniranje kompanija za dalji rast i internacionalizaciju.

Studentski startup kampovi

Naučno-tehnološki park Beograd je od početka projekta organizovao 6 studentskih startup kampova ParkUP!, koji je omogućio akademcima da se kroz simulaciju razvoja jednog startapa, u samo nekoliko dana, kroz vrlo sadržajan program i na zanimljiv način upoznaju sa ključnim fazama u razvoju tehnološkog preduzetništva. Ovim je za više od 400 mladih akademaca otvoren jedan novi svet i perspektive razvoja da iz svoje zemlje, iz svojih regiona razvijaju inovacije za ceo svet! Sproveden je i studentski Tech Says NO hackathon, u kome je 29 studenata, u 8 timova, za samo 24h razvilo inovativna tehnološka rešenja za pomoć ženama, žrtvama nasilja. Interesovanje za ove inicijative pokazuje i 3 puta veći broj prijava od broja studenata koji su mogli da učestvuju.

U okviru Programa promocije i popularizacije inovacione delatnosti Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija, a u sinergiji sa projektom Tehnopark Srbija 2, realizovan je i prvi nacionalni ParkUP! za studente sa fakulteta iz cele Srbije. Model ParkUP!-a prenet je i u NTP Čačak zahvaljujući čemu je nastao regionalni studentski kamp Kampino, uspešno realizovan 3 godine zaredom, kroz koji je obučeno 140 mladih.

Osnaživanje žena u tehnološkom preduzetništvu

Čak 40% startapa podržanih kroz Raising Starts program ima bar jednu ženu među članovima tima koji vode startup, što je duplo više od svetskog proseka (15 – 20%) i umnogome je uticalo na uvećanje nacionalnog proseka sa 20% na 27,4% (podaci Startup skenera iz 2022. i 2024. godine). Ovaj napredak ostvaren je preduzetim merama u samom programu, a na osnovu preporuka iz studije koja je detaljno analizirala rodnu strukturu u sektoru inovacija, izrađenoj u okviru projekta. Promocija ženskog tehnološkog preduzetništva dodatno je ojačana i kroz brojne analitičke članke i isticanje uspešnih primera iz prakse na domaćim i međunarodnim konferencijama.

Doprinos razvoju podsticajne javne politike

Naučno-tehnološki park Beograd je pružio podršku u izradi brojnih strateških i zakonskih akata, posebno Strategije za razvoj startup ekosistema, kao i u uspostavljanju, na osnovu primera međunarodne dobre prakse, jasnih procedura i smernica za zaštitu intelektualne svojine na Univerzitetu u Beogradu, kako bi se proces transfera znanja i tehnologija mogao efikasnije pokrenuti. Značajne su i studentske posete najrelevantnijim organizacijama za razvoj inovacija i transfer tehnologija u Švajcarskoj, koje podstiču učenje i saradnju.

Promocija inovacija

Kontinuirane promotivne aktivnosti značajno su doprinele popularizaciji tehnološkog preduzetništva u domaćoj javnosti. Uz više od 100 organizovanih promotivnih događaja sa gotovo 10.000 učesnika, na YouTube kanalu NTP Beograd dostupna je virtualna biblioteka sa preko 650 sati, kao bogat priručnik znanja i iskustva u ovoj oblasti. Gotovo 500 medijskih objava direktno je doprinelo vidljivosti projekta i jačanju svesti o važnosti podrške inovacijama, povećavajući interes za tehnološko preduzetništvo u Srbiji. Kroz radionicu sa švajcarskim ekspertom unapređena su i znanja predstavnika medija u Srbiji da bolje razumeju i unaprede izveštavanje u ovoj oblasti.

Da su brojne inicijative na popularizaciji inovacija rezultirale velikim interesovanjem mladih za tehnološko preduzetništvo, ilustruje i podatak da je za programe pod okriljem projekta stiglo više od neverovatnih 1750 prijava!

Monica Rubiolo,

**šefica odeljenja za promociju trgovine u švajcarskom
Državnom sekretarijatu za ekonomske poslove (SECO)**

Projekat Tehnopark Srbija 2 se bliži kraju, a nakon četiri ciklusa Raising Starts programa, rezultati su veoma pozitivni. Program je široko prepoznatljiv i sve je veća svest o podršci za mlade startape koju pruža. Pored toga, tehnološki park u Beogradu se pokazao kao izuzetno posvećen i pouzdan partner.

Tokom moje poslednje posete NTP Beograd, imala sam priliku i da razgovaram sa nekoliko startapa iz ove zajednice, kao i sa onima koji su učestvovali u programu Raising Starts. Ovi razgovori potvrdili su moj utisak da su mentorstvo i širok spektar usluga koje ovaj naučno - tehnološki park pruža, poput saveta u oblasti intelektualne svojine (IP), ključni faktori uspeha. Impresivno je koliko je tim NTP Beograd posvećen i koliko su strastveni u svom radu. Zbog toga je uspeh celog projekta u velikoj meri njihova zasluga, ali i zasluga mladih ljudi koji svojom posvećenošću, ostvaruju svoj san o razvoju sopstvenih startapa. Dodatno, oduševila me je izvanredna infrastruktura NTP Beograd. U kombinaciji sa pokretačkim duhom i entuzijazmom mladih, ovo stvara odlične uslove za uspešne, izvezno orijentisane startape, konkurente na međunarodnom tržištu.

Sveukupno gledano, Tehnopark se pozicionirao kao ključni igrač u srpskom inovacionom ekosistemu i dao je značajan doprinos njegovom razvoju.

ZAŠTO JE ZAŠTITA INTELKTUALNE SVOJINE NAJVAŽNIJI RESURS?

Kada jedan inovativni startup tek započinje poslovanje, intelektualna svojina (IP) je njegov najznačajniji resurs. Često se dešava da se o zaštiti intelektualne svojine ne razmišlja u ranim fazama razvoja, što može izazvati probleme u kasnijem poslovanju. Zato je ovoj vrsti podrške posvećena posebna pažnja tokom realizacije projekta Tehnopark Srbija 2, kroz saradnju sa Švajcarskim institutom za intelektualnu svojinu (Swiss IPI) i Zavodom za intelektualnu svojinu Republike Srbije.

Stručne obuke prošli su upravljački timovi u naučno tehnološkim parkovima u Beogradu, Čačku i Nišu, a zaštita intelektualne svojine je postala sastavni deo svih programa u ovim institucijama. Startapi prolaze obuke o IP strategijama, dok kompanije sa najvećim tržišnim potencijalom za internacionalizaciju svojih proizvoda ili usluga dobijaju dodatnu podršku u zaštiti prava intelektualne svojine. Svaki od startapa na programu Raising Starts dobio je personalizovane izveštaje za zaštitu intelektualne svojine, dok je svaka četvrta kompanija dobila i dodatnu mentorsku i finansijsku podršku za međunarodnu zaštitu intelektualne svojine.

Ukupno, tokom realizacije projekta startapi u naučno - tehnološkim parkovima u Beogradu, Nišu i Čačku, zaštitili su 60 prava intelektualne svojine (žig, industrijski dizajn, autorsko delo), u toku su prijave za pet patenata, dok je urađeno više od 130 presonalizovanih strategija za zaštitu intelektualne svojine.

NTP Beograd i Swiss IPI održali su i više od 50 radionica i specijalizovanih treninga o najvažnijim aspektima zaštite prava intelektualne svojine, uključujući i teme od posebnog interesa za ovdašnju startup zajednicu kao što su zaštita žiga u Kini i Americi, autorska prava i NFT, ugovori o licenci, izrada poslovne strategije za zaštitu intelektualne svojine. Objavljena su i dva vodiča sa praktičnim uputstvima za startup kompanije kako da zaštite svoju intelektualnu svojinu: Preduzetničke ideje - prvi vodič o intelektualnoj svojini za startape u Srbiji i Vodič za izradu NDA ugovora.

U saradnji sa stručnjacima iz Švajcarske, koja ima dobro uspostavljen sistem i veliko iskustvo u prenosu znanja i tehnologija, Naučno-tehnološki park Beograd je započeo i aktivnosti na poboljšanju saradnje između nauke i privrede i na bržoj komercijalizaciji naučnih istraživanja i inovacija. U okviru ovih inicijativa, na predavanjima, radionicima i drugim promotivnim i informativnim događajima, prisustvovalo je više od 1.300 predstavnika naučne zajednice. Pokrenuta je i saradnja sa fakultetima u Srbiji u edukaciji profesora i studenata o pravima intelektualne svojine, a jedan od primera je IP klinika „Pravo i tehnologija“ na Pravnom fakultetu u Beogradu.

Olga Allemann

Senior koordinator projekata, Švajcarski federalni institut za intelektualnu svojinu (SWISS IPI)

Projekat intelektualne svojine, podržan od strane Vlade Švajcarske i implementiran od strane Švajcarskog federalnog instituta za intelektualnu svojinu, imao je značajan i važan uticaj na dalji razvoj startup scene u Srbiji. Intelektualna svojina može igrati ključnu ulogu čak i u malim kompanijama. Kroz projekat smo preneli znanje brojnim kompanijama širom Srbije, pomažući im da upravljanje intelektualnom svojinom integrišu u strateške procese kompanije od samog početka.

Saradnja sa naučno - tehnološkim parkovima i Zavodom za intelektualnu svojinu bila je izuzetno dragoceno iskustvo za nas. Rad sa profesionalnim i motivisanim timovima doneo je neverovatnu energiju. Zahvaljujući tom kooperativnom duhu, nadmašili smo čak i sopstvena očekivanja u postizanju rezultata. Pored toga, imali smo priliku da izbliza pratimo razvoj mnogih kompanija i kako su, uz našu podršku, uspešno pretvorile zaštitu intelektualne svojine u profit. Posmatranje ovog napretka je izuzetno zadovoljavajuće i neizmerno smo srećni što smo doprineli tome da inovativni proizvodi i usluge iz Srbije pronađu put do domaćeg i globalnog tržišta i tamo ostvare uspeh.

Posebno smo ponosni na to što smo zajednički doprineli formiranju zajednice posvećene temama inovacija i intelektualne svojine. Izuzetno je važno da startapi, državne institucije, akademska zajednica i privreda imaju prostor za dijalog o tome kako se intelektualna svojina može najbolje iskoristiti za jačanje inovacija.

RAISING STARTS – INOVACIJE IZ SRBIJE ZA CEO SVET

PRAVI OSLOMAC U PRAVO VREME

Početnicima u visokotehnološkom preduzetništvu je uvek teško da pokriju niz troškova, počev od razvoja ideje, izrade prototipa i zaštite intelektualne svojine, do testiranja svog proizvoda sa prvim kupcima. Oni, po pravilu, moraju da se oslanjaju na sopstvenu uštedevinu i na pozajmice od porodice i prijatelja, ali u Srbiji ovakav vid finansiranja i dalje najčešće izostaje.

Iskustvo Naučno-tehnološkog parka Beograd, kao i svetska praksa, pokazuju da „inovatorima u povelju“ čak i mala finansijska podrška može napraviti veliku razliku u premošćavanju tog jaza koji deli dobru ideju od potencijalnih ulagača i uspeha na tržištu. Ali nije samo iznos bitan, već i namena tih sredstava.

Iskustva pokazuju i da ako početnička kompanija potroši taj novac na skupog poslovnog konsultanta, imaće teškoća da finansira razvoj samog proizvoda. Ukoliko ne angažuje stručnjaka koji će joj pomoći da uspešno komercijalizuje svoju ideju, rizikuje da zbog nedostatka potrebnih znanja, njen potencijalno dobar proizvod propadne na putu do tržišta.

Naučno-tehnološki park Beograd je zato tehnološkim inovatorima obezbedio pravi oslonac u pravo vreme, kroz program Raising Starts.

ODSKOČNA TAČKA DO TRŽIŠTA

Raising Starts je prvi pre-seed akcelerator u Srbiji koji istovremeno obezbeđuje stručnu i finansijsku podršku startap timovima i kompanijama u najranijim fazama razvoja inovativnih proizvoda i usluga. Program obuhvata intenzivne obuke za razvoj poslovanja, pojedinačni rad svakog startapa sa međunarodnim biznis i tehnološkim mentorima, kao i bespovratnu finansijsku podršku do 20.000 švajcarskih franaka, bez učešća u vlasništvu.

Zahvaljujući ovako organizovanoj podršci, startap kompanije koje učestvuju u ovom programu mogu da se posvete razvoju svoje inovacije, ne gubeći vreme i novac na početničke greške. U saradnji sa renomiranim međunarodnim i domaćim stručnjacima, tehnološki preduzetnici stižu neophodna znanja i veštine da potvrde svoja rešenja na tržištu i pretvore ih u uspešan posao.

Ovaj program, pored toga što predstavlja odskočnu dasku za ulazak na svetsko tržište, startapima omogućava da se pripreme i za naredne investicije i postanu deo zajednice u naučno-tehnološkim parkovima. To im otvara vrata za nove kontakte i saradnju sa međunarodnim mentorima, investitorima i sa drugim tehnološkim preduzetnicima.

PRILIV MOZGOVA

Raising Starts je deo projekta Tehnopark Srbija 2, kojim Vlada Švajcarske podržava dalji razvoj inovacija i tehnološkog preduzetništva u Srbiji. Program je razvio Naučno-tehnološki Beograd s ciljem da podrži osnivanje i razvoj što većeg broja inovativnih kompanija, koje doprinose rastu zapošljavanja i izvoza. Zahvaljujući ovakvoj podršci mladi iz Srbije iskoristili su šansu da razviju inovativne proizvode i usluge rame uz rame sa svetom!

U implementaciji programa, kroz projekat Tehnopark Srbija 2, aktivno su učestvovali i naučno-tehnološki parkovi u Nišu i Čačku, što je umnogome osnažilo kapacitete podrške u ovim regionima.

Tokom dosadašnje realizacije programa sprovedena su četiri ciklusa za koje je stiglo više od 770 prijava! Intenzivne obuke o razvoju poslovanja prošlo je više od 150 startap timova i kompanija, a na osnovu odluke stručne komisije, dodatnu mentorsku i finansijsku podršku za ubrzani razvoj inovacija dobilo je 75 odabranih startap kompanija. Od toga, 54 kompanije su iz regiona Beograda, 13 kompanija iz regiona Niša i 8 kompanija iz regiona Čačka.

U podržane startape je kroz Raising Starts uloženo više od 1,5 mil EUR, uključujući i mentorsku podršku. Podržane kompanije su za vreme i nakon učešća u programu privukle više od 6 mil EUR novih investicija, što je 4 puta više nego što je u njih uloženo kroz program. Ovi podaci dodatno oslikavaju nemerljive efekte programa da pomogne novim startapima da privuku dodatna sredstva i rastu!

Čak četvrtina podržanih startapa dobilo je dodatne grantove i stručnu podršku za zaštitu intelektualne svojine, dok je podneto 46 prijava za zaštitu prava intelektualne svojine širom sveta. Posebno je značajna činjenica da 40% podržanih timova vode žene osnivači, što je svedočanstvo o raznolikosti i snazi zajednice.

Program Raising Starts značajno je podigao nacionalne kapacitete za osnivanje i razvoj inovativnih kompanija u Srbiji, ubrzao je napredak startap zajednica na lokalnu i podstakao regionalni razvoj zasnovan na znanju.

RAISING STARTS KOMPANIJE - RAME UZ RAME SA SVETOM

Program Raising Starts je pružio finansijsku i mentorsku podršku inovativnim kompanijama iz gotovo svih delova Srbije, koje razvijaju inovativna rešenja za veliki broj proizvodnih i uslužnih delatnosti. Tokom dosadašnja četiri ciklusa, podržane su tehnološke inovacije koje korisnicima mogu značajno da unaprede organizaciju, procese u poslovanju, zapošljavanje i dolaze iz najrazličitijih sektora: od informaciono-komunikacionih tehnologija, hrane budućnosti, kreativnih industrija, inovativnih mašinskih procesa, medicine, biotehnologije, edukacije, rešenja koja podstiču ekološku održivost, inkluzivnost.

Ono što je najvažnije, čak 85% startapa podržanih kroz četiri godine u naučno-tehnološkim parkovima u Beogradu, Nišu i Čačku nastavlja i sada, nakon završetka programa, da raste rame uz rame sa svetom, a njihovi proizvodi i usluge dostupni su korisnicima širom sveta.

ArchFix: Stop ravnim stopalima

ArchFix razvija aplikaciju koja omogućava da se rano utvrdi problem ravnih stopala kod dece uzrasta od tri do 12 godina. Analiza stopala je dostupna svakom korisniku u njegovom domu. Kada korisnik pošalje fotografiju koja pokazuje oblik stopala, utvrđuje se zdravstvena slika o tome u kakvom stanju je stopalo i na osnovu dijagnoze preporučuju se odgovarajuće korektivne vežbe. Zahvaljujući ovoj aplikaciji, moguće je pratiti napredak u lečenju stopala u budućem periodu.

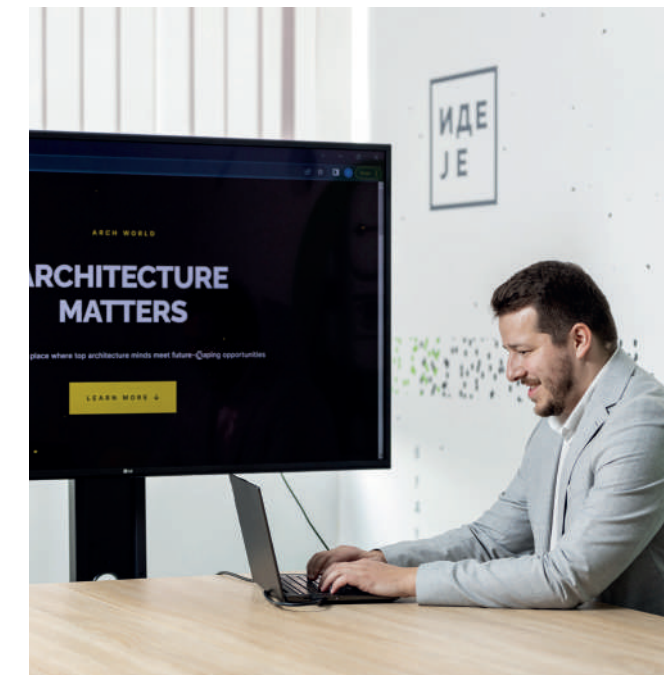
Nakon Srbije, primarna tržišta biće SAD i Zapadna Evropa.
archfix.net

Arch World: Kreiranje zajednice vrhunskih arhitekata

Arch World razvija platformu za povezivanje najboljih internacionalnih arhitektonskih biroa sa investitorima i preduzimačima, putem selektivnih, zatvorenih konkursa, na kojima za razliku od otvorenih nema besplatnog rada. Cilj je da se stvori zajednica vrhunskih arhitekata u svetu i da se istovremeno građevinskim preduzimačima omogući da na jednostavan način organizuju konkurse za kvalitetne i održive građevinske projekte. Po tome je prva platforma ovakvog tipa u svetu.

Platforma već ima korisnike u Srbiji i Austriji, a u planu je širenje na tržišta EU, Švajcarske, Velike Britanije, SAD i Kanade.

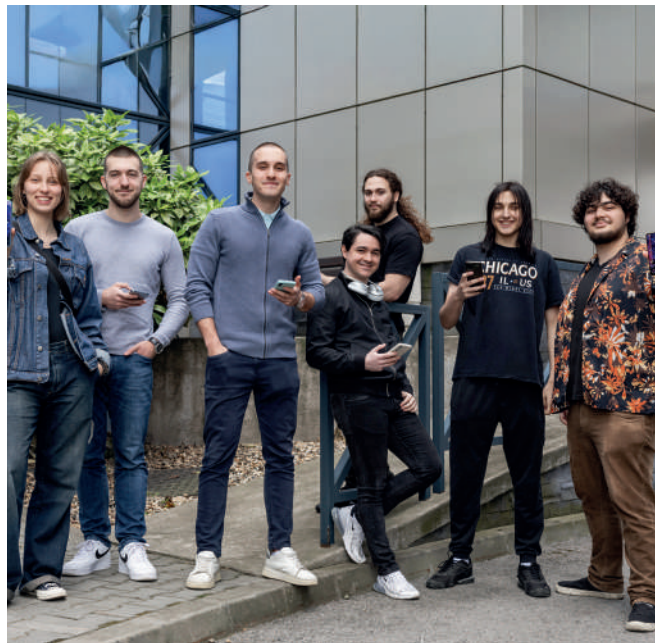

Artemi studios: Spajanje stvarnog i digitalnog sveta

Artemi Studios razvija mobilnu igru Artemi, koja spaja stvarni i digitalni svet. Šetnjom u realnom svetu, igrači se istovremeno kreću i po 3D futurističkoj mapi unutar igre. Glavni cilj igrača je da kroz takmičenje sa drugima osvoje što veći broj teritorija, tako što će fizički doći do željene lokacije, učestvujući u zanimljivim mini igrama.

Igra je trenutno u fazi otvorenog testiranja na Android uređajima, gde je igra preko 500 igrača iz Srbije, Filipina i Nigerije. U narednih godinu dana, Artemi će biti dostupan i u drugim zemljama širom sveta.

artemigame.com

BabyFM: Kontinuirano merenje temperature kod dece

Baby FM je uređaj za kontinuirano merenje temperature i predviđanje infekcija kod beba i dece, sa alarmom i podsetnikom za doziranje lekova. Uređaj prati anatomiju dece i osigurava da ne dođe do prekida signala kada se deca pomeraju, a sistem podržava i mobilna aplikacija za savetovanje sa pedijatrima. Proizvod mogu koristiti roditelji u kućnim uslovima, kao i bolnice i druge zdravstvene ustanove.

Startup je tokom učešća u programu Raising Starts obezbedio i novu investiciju kroz program Startech. Trenutno rade na potpunoj personalizaciji uređaja i na razvoju algoritama za prevenciju određenih bolesti.

babyfm.rs

Beehold: Digitalni „šegrt“ za nadzor pčelinjaka na daljinu

Beehold razvija kompletno rešenje za nadziranje pčela bez odlaska u pčelinjak, u bilo koje vreme i bez obzira na vremenske uslove. Sistem pčelarima omogućava informacije o stanju u košnici, na vreme ih upozorava na moguće probleme i daje preporuke kako da ih reše. Sve to pčelarima štedi vreme, povećava prinos meda i donosi veću zaradu. Kroz program Raising Starts, Beehold je dobio stručnu i finansijsku podršku za razvoj prototipa, koji je uspešno testiran u Srbiji, a kroz rad sa internacionalnim mentorom na programu proširili su svoje testiranje i na Keniju, budući da je pčelarstvo sezonskog karaktera.

Niški startup trenutno ima 70 korisnika u Srbiji i BiH, a za ovaj sistem se interesuju i pčelari iz skandinavskih zemalja. Tim je nakon učešća u programu Raising Starts dobio dodatnih 300.000 evra kroz grantove i 50.000 dolara od anđeoskih investitora za dalji razvoj. Planira širenje na evropskom tržištu i partnerstava sa proizvođačima opreme za pčelarstvo.

beehold.rs

BIBO: Prenosivi 3D štampač za građevince

BIBO razvija prenosivi 3D štampač za brzu izgradnju zgrada, kuća i drugih građevina od betona. Uređaj je lagan, brz, može da štampa u dužini od 200 metara i na gradilištu zamenjuje četiri do osam radnika. Smanjuje broj operacija i količinu potrebnog materijala, obezbeđuje lasersku kontrolu štampanja, smanjuje rizike od nesreća prilikom izvođenja građevinskih radova, i redukuje količinu otpadnog materijala.

Startup je u programu Raising Starts dobio i poseban grant za IP. Primarna tržišta su Evropa i Ujedinjeni Arapski Emirati, gde je centar 3D printinga.

BioLat: **Održiva proizvodnja nikla i kobalta**

BioLat razvija biometalurški proces za održivu proizvodnju nikla i kobalta. Startap je prvi na tržištu razvio tehnologiju za bioluženje lateritnih ruda pomoću sumpor oksidujućih bakterija. Ova inovacija omogućava da se poveća proizvodnja metala i istovremeno smanji emisija ugljen-dioksida i tako delotvornije reši problem sa kojim se suočavaju veliki proizvođači baterija, autoindustrija i rudarsko-metalurške kompanije.

Primarni korisnici su rudarske kompanije zainteresovane za održivu tehnologiju. Najvažnija tržišta na koja planiraju izvoz su zemlje veliki proizvođači nikla, kao što su Indonezija, Australija, Kanada i Brazil.

biolat.eu

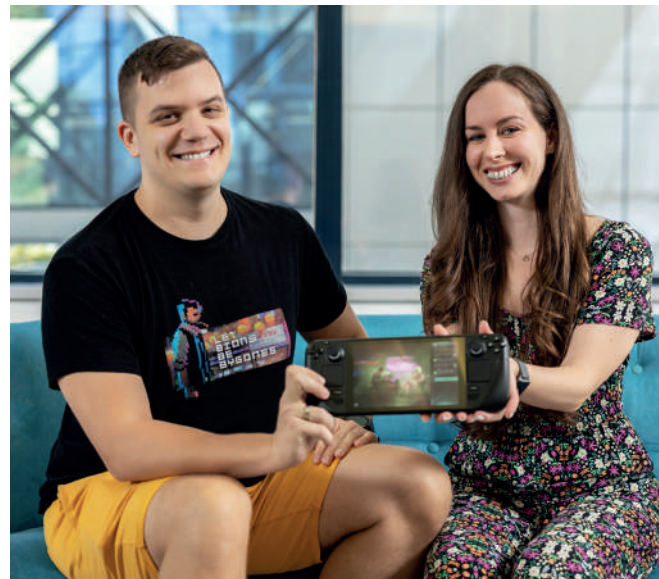

Bohemian pulp: **Priče koje pomeraju granice**

Bohemian pulp razvija detektivsku igricu Let Bions Be Bygones, osmišljenu kao future-noir triler. Svaki izbor koji igrač u toku igre napravi gradi lik na drugačiji način, što rezultira i različitim tokom i ishodom igre, oblikujući tako i svoju jedinstvenu priču.

Atraktivna grafika je vrlo brzo privukla ljubitelje nezavisnih video igara, kao i pažnju izdavača. Igra beleži preko 2.000 prodaja, sa najvećim brojem korisnika na američkom tržištu, ali igrači dolaze iz svih krajeva sveta. Startap je dobio i dodatnu podršku za IP zaštitu, a podrška kroz Raising Starts pomogla im je da dodju i do dodatne finansijske podrške kroz program Fonda za inovacionu delatnost. U planu je lansiranje igre na pet novih jezika čime će dodatno uvećati broj korisnika.

bohemianpulp.com

Brush Galaxy: **Marketplace „digitalnih četkica“ za kreativce**

Brush Galaxy razvija istoimenu prodajnu internet platformu na kojoj korisnici mogu kupiti digitalne četkice za softver za crtanje na iPadu – Procreate, koji koriste dizajneri i kreativci. Ovakve digitalne četkice su na drugim prodajnim platformama izrazito skupe, dok sa Brush Galaxy korisnici uz širok izbor digitalnih četkica ostvaruju i uštedu od 90%.

Primena znanja stečenog na Raising Starts programu, uz rad sa mentorima i finansijsku podršku, pomogla im je da dodju do korisnika i izađu na nova tržišta (prvenstveno su usmereni na američko), a podigli su i novu rundu investicije od 72.000 EUR.

brushgalaxy.com

By Tech: **Frekvencije za zdraviji san**

By Tech razvija Sominium, sistem koji emitovanjem zvučnih frekvencija na potpuno prirodan način utiče na nervni sistem čoveka i stimuliše ga na opuštanje, omogućavajući korisniku da lakše zaspi i ustane odmorniji. Sistem se sastoji od narukvice, mobilne aplikacije i zvučnika. Narukvica na sebi ima senzore koji detektuju biološke parametre korisnika. Aplikacija prikuplja podatke sa narukvice, obrađuje ih i određuje frekvenciju i tip muzike koji najviše prija korisniku, a zvučnik služi za emitovanje frekvencija.

Niški startap planira da kompletan sistem prodaje u Srbiji, dok bi aplikacija bila dostupna i za inostrano tržište.

bytech.rs

Cinteraction: Virtuelna učionica budućnosti

Cinteraction razvija softversku platformu zasnovanu na veštačkoj inteligenciji (AI), kojom se meri koliko su aktivni polaznici onlajn nastave. Za razliku od rešenja koja uglavnom mere pažnju studenata na osnovu pasivnih indikatora, ova platforma se oslanja na multimodalan pristup i direktan audio-video signal, što omogućava da nastava u virtuelnoj učionici bude mnogo kvalitetnija.

Tim je nakon učešća u programu Raising Starts dobio i grant Fonda za inovacionu delatnost za dalji razvoj.

cinteraction.com

Digi Kids Robotics: Deca sama programiraju svog robota

Digi Kids Robotics razvija platformu za učenje robotike namenjenu deci, koja im omogućava da programiraju i upravljaju robotima na udaljenoj lokaciji. Platforma podstiče decu da kroz programiranje robota naprave prve korake kao stvaraoci, dok školama omogućava da na jednostavan i finansijski efikasan način uključe programiranje fizičkih uređaja u nastavu.

Pored dece iz Srbije, robote preko ove platforme uspešno programiraju i učenici iz Velike Britanije, Španije i Ekvadora. Tim formira i svoje zajednice roditelja koji su zainteresovani da njihova deca razviju moderne veštine, privlačeći i sve veći broj škola da se uključe u ovaj projekat.

digikidsrobotics.com

Dynamic Mockups: Brendiranje proizvoda na klik

Dynamic Mockups razvija alat zasnovan na veštačkoj inteligenciji (AI), koji korisnicima omogućava da naprave profesionalne slike koje savršeno odgovaraju njihovom brendu i marketing strategiji. Sa ovim alatom, korisnici mogu brzo i jednostavno da postavе svoj dizajn na različite proizvode, i to u mnogo boja i stilova. Sve ovo mogu da urade bez skupog fotografisanja ili poznavanja naprednih veština u dizajnu.

Startup je u prvoj godini poslovanja zabeležio 2.000 aktivnih korisnika iz celog sveta, od kojih je više od 200 integrisalo njihovu platformu u svoja rešenja. Nakon podrške programa Raising Starts, dobili su mini grant Fonda za inovacionu delatnost za dalji razvoj i ušli su u pregovore sa nekoliko investitora.

dynamicmockups.com

IPet: Digitalni prijatelj za udomljavanje pasa

IPet razvija platformu koja povezuje prihvatilišta za napuštene pse i potencijalne vlasnike pasa, jedinstvenu u Srbiji i regionu. IPet pruža korisniku jednostavan, brz i lak pristup svima koji pretražuju pse bez vlasnika radi udomljavanja i traže svoje pse koji su nestali. S druge strane, pojednostavljuje unos podataka o novim psima i praćenje poslovanja prihvatilišta i tako olakšava saradnju veterinarskih ambulanti, republičkih i opštinskih inspekcijских organa sa prihvatilištima.

Startup planira da nakon Srbije, svoj proizvod plasira na tržište celog Balkana.

Elemental Tech: Više vremena za decu

Elemental Tech razvija Elemental Kids, aplikaciju za upravljanje radom u dečijim ustanovama, koja objedinjuje sve obrazovne ustanove na jednom mestu, standardizuje način komunikacije sa roditeljima i omogućava vrtićima, školama i roditeljima da se bolje povežu i organizuju. Zahvaljujući ovoj aplikaciji, nastavnici se oslobađaju svakodnevnih rutinskih zadataka, a roditelji dobijaju informacije o razvoju svog deteta u realnom vremenu, što i nastavnicima i roditeljima ostavlja mnogo više vremena za decu.

Startup ima prve korisnike u Srbiji koji plaćaju, i planira da nakon pilot projekata u Crnoj Gori i Makedoniji širi poslovanje u ostatku regiona, a kasnije i na svetsko tržište.
elemental-kids.com

EstiWiz: Brza izrada ponuda za softverske projekte

EstiWiz razvija platformu za upravljanje ponudama za softverske projekte. Platforma obrađuje sve, od zahteva za informacijama (RFI) i bezbednosnih upitnika, do kompletnih prodajnih predloga. Pojednostavljuje proces prodaje, štedi vreme i povećava broj projekata na koje kompanija može da odgovori. Prvenstveno je namenjena IT preduzećima koja implementiraju i integrišu softverska rešenja, kroz outsourcing ili konsultantske usluge.

Program Raising Starts im je posebno pomogao u procesu pivotiranja. Primarna tržišta su zemlje engleskog govornog područja.
estiwiz.webflow.io

Euclidean games: 3D umetnost bogata pričom

Euclidean Studios razvija video igru Nazralath: The Fallen World, u kojoj igrač istražuje razoreni svet i donosi odluke koje oblikuju njegovo putovanje. Igru odlikuje veoma dobro razrađena priča, puna je detalja koji opisuju svet u kome se odvija, filozofskih i religijskih tema i zajedno sa avanturama kroz koje igrač prolazi dočarava bogat, snažan osećaj atmosfere.

Iako će se igrice pojaviti na tržištu 2025. godine, imaju jaku globalnu bazu fanova - 45.000 wishlists na Steam platformi kao i 2.000 članova na Discord community server dok su im najveća tržišta: SAD, Nemačka, Ujedinjeno Kraljevstvo i Francuska. Podrška kroz Raising Starts program im je posebno pomogla i u delu IP zaštite, a tokom učešća u programu dobili su i mini grant Fonda za inovacionu delatnost.
euclideanstudios.com

Everdrive Custom FX: Muzička oprema za bolji zvuk

Everdrive Custom FX razvija tehnološki naprednu opremu za muzičare, amatere i profesionalce – pedale za električnu gitaru, pojačala i kablove. Tehnologija se izdvaja u odnosu na druga rešenja po tome što zadržava kvalitet signala, poboljšava čistoću zvuka, osigurava besprekornu reprodukciju signala u realnom vremenu i omogućava da oprema bude jednostavna za podešavanje.

Startup je testirao svoje pedale na teritoriji Evrope i SAD, što mu je pomoglo da unapredi dizajn. Primarno su usmereni na američko tržište koje čini oko 60% ukupne prodaje muzičke opreme u svetu i gde planiraju da otvore predstavništvo. Startup je na programu dobio i dodatnu podršku za IP zaštitu.
everdriveaudio.com

Ewd technology: Ambrozer, ekološki uređaj protiv ambrozije

Ambrozer je uređaj za uništavanje ambrozije u korenu, pomoću određene struje i frekvencije, ekološkim putem bez hemijskih jedinjenja i pesticida. Za razliku od hemijskih sredstava koja nisu dovoljno efikasna a zagađuju životnu sredinu, i trimera koji samo privremeno uništavaju ambroziju, Ambrozer trajno uklanja ambroziju odmah na početku sezone, tako da ne izaziva alergijske reakcije kod ljudi tokom sezone cvetanja. Postoji ručni uređaj, za traktor i voz i potpuno je bezbedan za ljude i životinje.

Ambrozer je zaštićen patentom. U planu je uvođenje proizvoda u serijsku proizvodnju i izlazak na globalno tržište.
ewdtechnology.com

FarmBot: Robot za košenje, prskanje i oranje

FarmBot razvija Soter Rover, robotsku platformu na daljinsko upravljanje sa GPS navigacijom, namenjenu poljoprivrednicima. To je multifunkcionalni uređaj na hibridni pogon, koji omogućava poljoprivrednicima da obavljaju više poslova i koriste već dostupne alate za motokultivatore. Bezbedan je za upotrebu pri košenju, prskanju, površinskoj obradi voćnjaka, vinograda i ostalih zelenih površina, čišćenju snega i drugim komunalnim poslovima.

Startup ima korisnike u Srbiji, Hrvatskoj i Rumuniji, a nakon učešća u programu Raising Starts dobio je grantove Fonda za inovacionu delatnost, EIT Food, RCC. Tim gradi sopstveni prostor za proizvodnju i uporedo radi na unapređenju proizvoda i širenju tržišta.
soter.rs

Farma Inova: Čuvar kvalitetnog sena

Farma Inova razvija Guardian Feed, absorber vlage, koji omogućava poljoprivrednicima da pokose i osuše biljke sa što manje gubitaka i ostvare veću dobit zahvaljujući efikasnijoj proizvodnji mleka i mesa. Komponente koje su u sastavu preparata sprečavaju pojave buđi i plesni, kao i razvoj mikotoksina, čime se sprečava kvarenje sena i opasnost od obolevanja životinja.

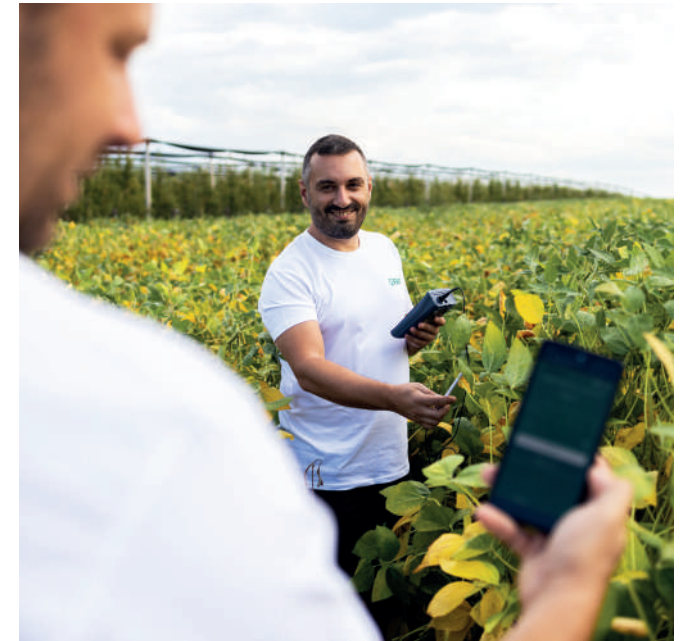
Ove komponente su organskog porekla, neškodljive u ishrani, po čemu je proizvod jedinstven na tržištu. Guardian feed namenjen je poljoprivrednim gazdinstvima svuda u svetu i kompanijama koje prodaju seno na tržištu, a već ga koriste poljoprivrednici u Srbiji.
farmainnova.rs

F.A.P: Preventivna zaštita bilja u poljoprivredi

Farmers Assistance Platform - F.A.P. je softver za preciznu poljoprivredu, koji na vreme detektuje bolesti i štetočine na poljoprivrednim kulturama. Za razliku od dostupnih rešenja koja otkrivaju posledice kada je već kasno za delovanje, F.A.P. rešava probleme čak i pre vidljivih simptoma bolesti, kada je suzbijanje i najuspešnije.

Startup je razvio prototip zajedno sa četiri kompanije u Srbiji, koje su i stalni korisnici, i plasira platformu na tržištima Balkana i Bliskog istoka. Platforma je prvenstveno namenjena kompanijama koje pružaju tehničke usluge i savete poljoprivrednim proizvođačima.

Gorska straža: Sprečavanje šumskih požara

Gorska straža razvija sistem koji primenom većeg broja senzora za praćenje klimatskih parametara na velikoj teritoriji omogućava predviđanje, prepoznavanje i brzu dojavu šumskih požara. Tehnološko rešenje je jedinstveno u svetu, namenjeno vlasnicima i korisnicima šuma, pa tim planira i plasman na svetsko tržište, budući da se ova tehnologija može primeniti u bilo kom delu sveta.

Podrška Raising Starts programa posebno im je značila u procesu zaštite intelektualne svojine, budući da su dobili i poseban grant za IP zaštitu, a nakon toga je obezbedio nova finansijska sredstva kroz program Startech.

Goocha: Bolja saradnja kompanija i influensera

Goocha razvija aplikaciju za povezivanje kompanija sa influencerima koji najviše odgovaraju njihovim potrebama i proizvodima. Aplikacija je podjednako korisna i za influencersere, naročito one koji su uticajni u specifičnim oblastima. Rešenje pomaže i da se izbegnu mogući nesporazumi u komunikaciji vezani za međusobna očekivanja tokom saradnje.

Kompanije mogu da mere uspešnost svoje kampanje u realnom vremenu i da uporedo prate njenu efikasnost, ne čekajući na izveštaj influensera. Obe strane imaju mogućnost da javno ocene međusobnu saradnju i tako pruže korisne informacije celoj zajednici.

goocha.co

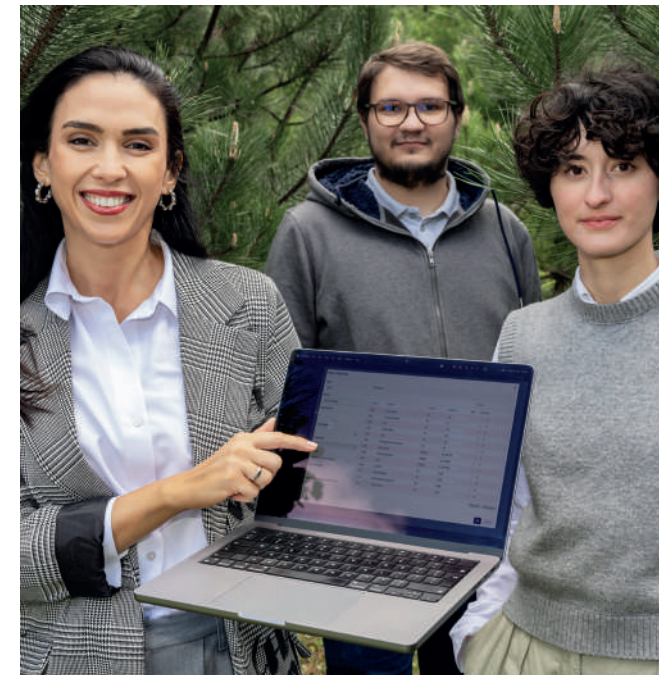

Green cell innovation: AI za uzgoj insekata

Green cell innovation je softver za formulaciju hrane za insekte koji doprinosi poboljšanju proizvoda od insekata i optimizaciji troškova proizvodnje pri uzgoju. Primenom veštačke inteligencije (AI) i analize podataka, softver omogućava prilagođavanje ishrane insekata prema vrsti i nutritivnim potrebama. Namenjen je nutricionistima za životinje i ljudima koji se bave uzgojem insekata.

Startup je tokom programa Raising Starts dobio i mini grant Fonda za inovacionu delatnost. Imaju prve korisnike i planiraju dalji plasman proizvoda na evropsko i američko tržište.

greencellinnovation.com

GuideLites: Idealni recepcioner

GuideLites razvija Digitalnu recepciju kao SaaS rešenje, koje zahvaljujući integrisanim senzorskim sistemima i veštačkoj inteligenciji (AI), omogućava efikasniji rad zaposlenih na recepciji i bolje prilagođavanje pojedinačnim potrebama posetilaca. Sistem pojednostavljuje i automatizuje proces registracije posetilaca i može uštedeti preko 90% vremena za prijavu, kao i više od 40.000 evra godišnje.

Rešenje koriste klijenti u Holandiji i Belgiji na preko 30 lokacija, sa daljim planovima za širenje, najpre u zemljama Beneluksa. Tokom učešća u programu Raising Starts, niški tim je dobio i mini grant Fonda za inovacionu delatnost.

guidelites.com

Hireclass: Edukacija i zapošljavanje IT stručnjaka na jednom mestu

Hireclass razvija platformu koja kombinuje zapošljavanje i edukaciju kandidata u IT industriji. Platforma omogućava IT stručnjacima da se informišu o dostupnim kursevima i najnovijim tehnologijama, dok stručnjacima za ljudske resurse daje efikasan alat za identifikovanje talentovanih kandidata. Sadržaj kurseva projektovan je prema potrebama kompanija. Kandidati se direktno pripremaju za pozicije u kompanijama kroz usmerenu, besplatnu edukaciju, dok firme rešavaju problem nedostatka kvalifikovanih kadrova.

Nakon Srbije, primarna tržišta su region i EU.

Inclusio: Podrška osobama sa invaliditetom

Inclusio razvija platformu koja osobama sa invaliditetom omogućava lakše obavljanje svakodnevnih poslova na javnim mestima. Korisnici pre nego što pristupe objektu, mogu da obaveste dežurne zaposlene koja vrsta pomoći im je potrebna kako bi obavili željenu aktivnost. Proizvod je istovremeno i podrška kompanijama da svim svojim klijentima pruže jednak kvalitet usluge.

Platformu trenutno koristi oko 1.000 klijenata na 250 lokacija u Srbiji, a u toku je širenje i na druga tržišta. Startup je tokom i nakon učešća u programu Raising Starts obezbedio dodatnu finansijsku podršku od skoro 350.000 evra, bez učešća u kapitalu. Dalja ulaganja ubrzaće izlazak na strana tržišta.

inclusio.rs

Inloodis: Hologramska revolucija u košarci

Inloodis razvija AR sistem namenjen košarkaškim trenerima i igračima, koji uz pomoć veštačke inteligencije pojednostavljuje i poboljšava treninge. Upotrebom pametnih naočara, košarkaši treniraju sa virtuelnim igračima i tako dobijaju mnogo realniju sliku o mogućim situacijama tokom igre. Hologramska platforma omogućava trenerima neograničen broj hologramskih igrača i digitalnih rekvizita za pravljenje poligona, optimizujući istovremeno prostor u halama za treninge.

Startup je za svoj proizvod dobio ovacije na „China Hi-Tech Fair” u Šenženu krajem 2023. godine, privukao je veliko interesovanje međunarodnih investitora i planira otvaranje kompanije u Kini.
inloodis.com

JigJoy: Moderne, interaktivne lekcije

JigJoy razvija softversku platformu koja omogućava korisnicima da kreiraju moderne, interaktivne lekcije u vidu aplikacija i mini igrice, bez ikakvog programerskog znanja. Platforma je namenjena edukatorima koji žele više da motivišu svoje učenike, tako što će sadržaj lekcija prilagoditi modernoj formi. Rešenje podržava savremene metode nastave i doprinosi da učenje bude zanimljivije i efektivnije.

Platformu već koriste učitelji i nastavnici sa Balkana, sa kojima autori platforme rade na testiranju i unapređenju proizvoda, a u planu je njen plasman na evropsko i američko tržište.

jigjoy.io

Jiggy: **Proteinski čips**

Jiggy razvija proteinski čips od juneće jetre i soli. Da bi juneća jetra bila mnogo zastupljenija na trpezi zbog svojih nutritivnih svojstava i značaja za ljudsko zdravlje, posebnim tehnološkim postupkom pretvorena je u proteinski čips za svakodnevnu konzumaciju kao užina, dodatak obroku ili kao kompletan obrok.

Startup je tokom učešća u programu Raising Starts unapredio formulu proizvoda i završio HACCP standardizaciju. Pored proteinskog čipsa, razvija proizvode od drugih nus produkata mesne industrije, kao što su srce i beli bubrezi. Dodatni segment poslovanja je usmeren na razvoj prehrambenih proizvoda za kućne ljubimce.

Collabwriting: **Efikasno kreiranje sadržaja**

Collabwriting razvija platformu za kreatore sadržaja, koja efikasno kombinuje diskusije o sadržaju, delegiranje zadataka i upravljanje korisnim resursima. Platforma rešava problem nedovoljne efikasnosti prilikom istraživanja na internetu, kada se linkovi, zadaci i uputstva šalju na više kanala, a informacije se često gube, naročito prilikom rada na daljinu.

Platforma ima skoro 3.000 aktivnih korisnika iz celog sveta, najviše na tržištu SAD. Collabwriting je proglašen za najbolji startup u Istočnoj Evropi na How to Web konferenciji u Bukureštu 2023. godine i do sada je obezbedio 1,1 miliona evra novih ulaganja od fondova i anđeoskih investitora za dalji razvoj.

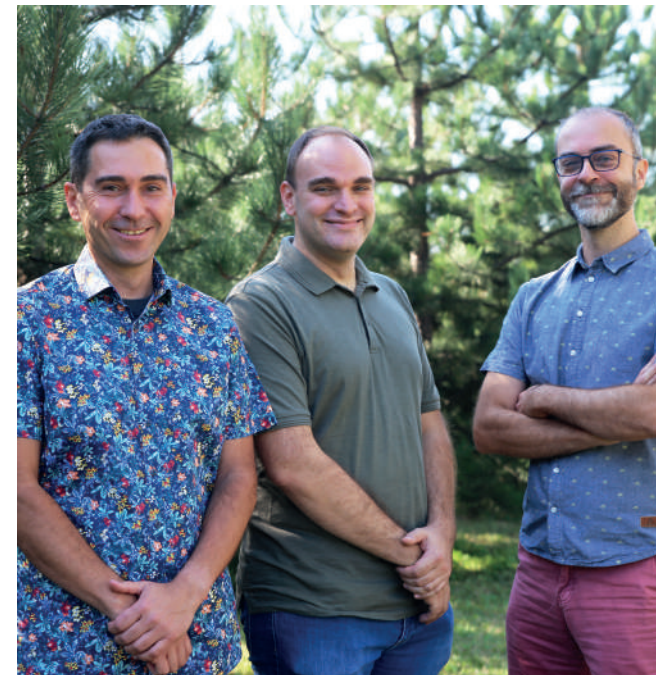
collabwriting.com

Kripto Šume: **Jedini kripto koji možete da zagrlite**

Kripto Šume razvijaju blokčejn rešenje za ulaganja u šume. Platforma ulagačima rešava probleme koji nastaju zbog komplikovanih procedura, skupih transakcija i netransparentnosti. Za razliku od većine kripto inicijativa, ovaj token nije računska kategorija, već pandan fizičke vrednosti - drveta. Novina je i to da svaka aktivnost ostavlja vidljiv trag, bilo da je u pitanju donacija ili investiciona sadnja stabala, sa namerom da platforma bude katalizator pošumljavanja širom sveta.

Primarana tržišta pored Srbije su im EU i Bliski Istok.
cryptoforests.earth

LavitFlow: **Revolucionarna obrada korisničkih tokova u razvoju digitalnih proizvoda**

LavitFlow razvija alat koji revolucionarno menja način na koji se korisnički tokovi obrađuju u razvoju digitalnih proizvoda. Namenjen je product menadžerima, dizajnerima, programerima i svima koji su uključeni u razvoj digitalnih proizvoda. Rešava problem komplikovanih procesa izrade skica, kroz korisnički prijateljsku platformu koja optimizuje rad na dizajnu i unapređuje saradnju među timovima.

Startup je već privukao korisnike sa različitih tržišta, uključujući tehnološka uporišta u SAD i Evropi, i radi dalje na unapređenju svog alata i širenju tržišta.

lavitflow.com

MatchIT:
Jedinstveni algoritam za zapošljavanje u IT industriji

Match IT razvija aplikaciju sa jedinstvenim AI algoritmom za povezivanje kompanija i kandidata za posao u IT industriji. Kandidati jednostavno mogu da pregledaju otvorene pozicije, a predstavnici kompanija imaju uvid u znanja i kompetencije kandidata. U slučaju da postoji obostrano interesovanje za saradnjom, dolazi do „mečovanja“ i početnu komunikaciju mogu ostvariti putem četa. Aplikacija rešava problem dugih i skupih procesa regrutacije, a kandidatima štedi vreme koje troše na pretragu oglasa.

Startup planira širenje poslovanja u regionu i da ovo rešenje razvije za druge industrije.

matchit.rs

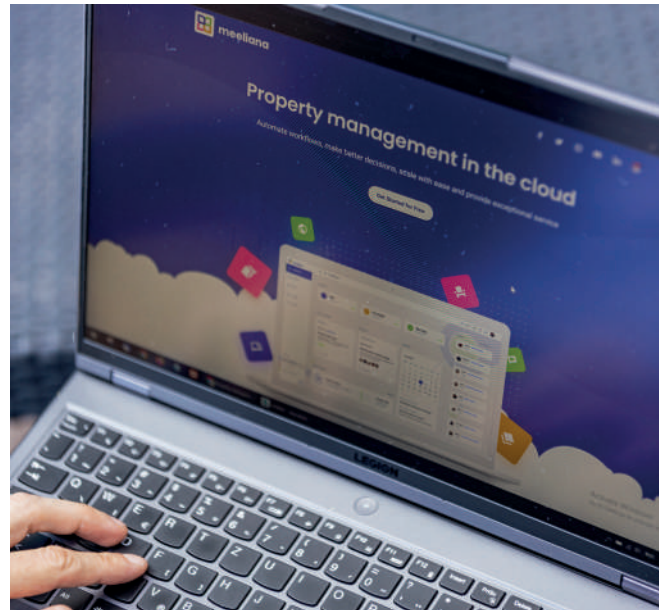

Meeliana:
Digitalni upravnik stambenih zgrada

Meeliana je platforma koja omogućava arhitektama da imaju bolji uvid u svoj rad, upravicima bolju kontrolu nad stambenim zajednicama, a stanarima jasniju sliku o kvalitetu objekta u kome žive i mogućnostima da se uslovi stanovanja unaprede. Upotrebom veštačke inteligencije mogu da se analiziraju svi aspekti u funkcionisanju stambenih objekata i načini na koje se troše zajednički resursi, kao i da se predvide budući rizici i tako preventivno utiče na ishode. Platforma je potpuno bezbedna za čuvanje svih poverljivih informacija i dokumenata.

Niški startup radi na daljem unapređenju kompletnog rešenja, zasnovanog na Internetu stvari (IoT).

meeliana.com

MSS:
Automatsko opšivanje tekstilnih artikala

M.S.S. – Marjanović Sewing Systems razvija CNC mašinu za automatsko opšivanje tekstilnih artikala, zajedno sa softverom koji omogućava prilagođavanje, preciznu kontrolu i vizuelni nadzor zasnovan na veštačkoj inteligenciji (AI). Ovo rešenje obezbeđuje veću produktivnost, bolji kvalitet i manje otpada u poređenju sa postojećim procesima u tekstilnoj proizvodnji.

Startup je kroz program Raising Starts dobio i podršku za IP zaštitu i obezbedio je dodatno finansiranje Fonda za inovacionu delatnost. Planiraju da svoju mašinu izvoze u zapadnoevropske zemlje i Tursku, a za njihovu inovaciju su zainteresovani i japanski partneri.

marjanovic-sewing-systems.com

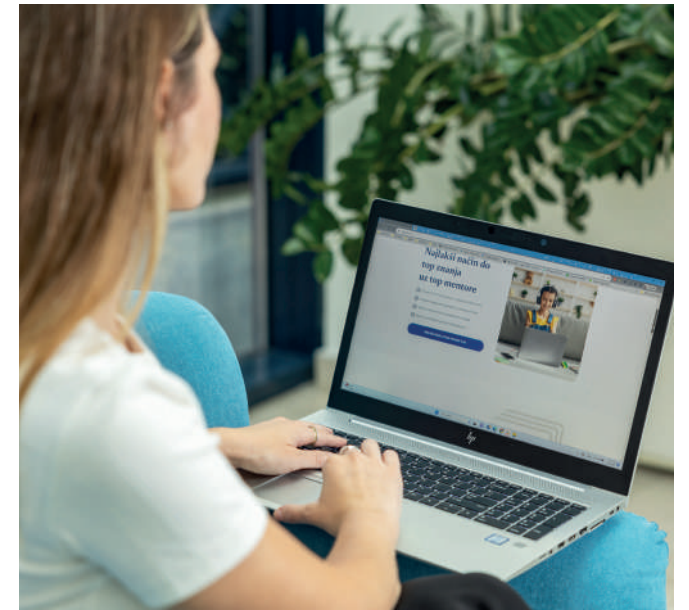

NajMentor:
Povezivanje učenika sa izabranim nastavnikom

NajMentor je interaktivna onlajn platforma za spajanje učenika sa nastavnicima koji najbolje odgovaraju njihovim potrebama. Program uz pomoć veštačke inteligencije selektuje odgovarajuće nastavnike, povezuje ih sa učenicima, dok roditeljima omogućava uvid u napredak i razvoj deteta. Učenje se odvija u kompletno opremljenoj virtuelnoj učionici, a časovi se lako zakazuju preko kalendara unutar platforme.

Platforma omogućava da se detaljno prati rad nastavnika, kao i povratne informacije roditelja i učenika o kvalitetu održanih časova. Platforma je već aktivna u Srbiji, a predstoji širenje u regionu.

najmentor.com

Neural Factory: Demokratizacija upotrebe AI

Neural Factory je platforma bez koda koja omogućava kompanijama da brzo izgrade, implementiraju i skaliraju rešenja zasnovana na velikim jezičkim modelima (LLM). Platforma pokriva sve faze razvoja, od pripreme podataka do implementacije i monitoringa. Namijenjena je kompanijama koje žele da ubrzaju razvoj AI rešenja, ali nemaju potreban tehnički kadar.

Startup je tokom učešća u programu Raising Starts obezbedio dodatna finansijska sredstva Fonda za inovacionu delatnost. Poslovanje u regionu planira da proširi na Austriju, Nemačku, Švajcarsku i zemlje Beneluksa, naročito u industrijama u kojima su privatnost podataka i specifični AI modeli od ključnog značaja.

neuralfactory.ai

Noxatest: Brza dijagnoza patogena u stočarstvu

Noxatest razvija brzi dijagnostički test za otkrivanje velikog broja patogenih bakterija odjednom kod ljudi, životinja i u namirnicama životinjskog porekla. Platforma smanjuje vreme od uzorkovanja do postavljanja dijagnostike i terapije sa dosadašnjih 48-72h na samo četiri sata. Može da se koristi i na terenu, van laboratorija, omogućavajući pravovremeno lečenje i u područjima gde nema uslova za modernu dijagnostiku.

Startup je osvojio prvo mesto na renomiranom međunarodnom takmičenju EIT Jumpstarter 2023. i nagradu od 10.000 evra. Na Raising Starts programu su dobili dodatnu finansijsku podršku za zaštitu intelektualne svojine.

noxatest.com

Optimus: Regeneracija bunara

Optimus je robotizovan sistem koji omogućava automatsku kontrolu nad regeneracijom bunara. Primenom ovog uređaja, proces sanacije se ubrzava sa sedam na tri dana. Smanjuju se troškovi a povećava efikasnost za najmanje 30%, kao i eksploatacioni kapacitet zastarelih bunara na izvoristima podzemnih voda. Uređaj potpuno eliminiše potrebu za ručnim rukovanjem hemikalijama ili teškim mašinama, što značajno smanjuje rizike povezane sa tradicionalnom regeneracijom bunara.

Tim je u programu Rasing Starts dobio i posebnu podršku za zaštitu intelektualne svojine.

Outpost Chess: „LinkedIn“ za šahiste

Outpoust Chess razvija onlajn platformu koja povezuje kompletnu šahovsku profesionalnu zajednicu na jednom mestu, gde mogu da naprave lične profile, poboljšaju komunikaciju i efikasnije organizuju šahovske događaje. Platforma omogućava pametnu pretragu igrača, klubova, organizatora, sudija, trenera, a moguće je videti i koji su igrači zainteresovani za učešće na događaju, kao i njihove titule i rejtinge.

Ovaj LinkedIn za šahiste, kako je još nazivaju, danas broji skoro 30.000 korisnika u celom svetu, najviše iz Indije, Amerike i sa Balkana. Raising Starts ih je pripremio za podizanje novih rundi investicija kroz programe Fonda za inovacionu delatnost, a osigurali su i prvu angel investiciju.

outpostchess.com

Phobos: **Igrica za naizgled nepomirljive gejmere**

Phobos razvija video igru Cloudburst koja igračima daje slobodu da sami odrede svoj način igre i pritom osvoje stratešku prednost. Igra je mešavina battle royale i survival žanrova koja igračima pruža mnogo više mogućnosti za igranje, jer uklapa dinamičnost jednog i sporiji tempo drugog žanra. Ova igrica se izdvaja upravo po tome što u njoj mogu da učestvuju naizgled nepomirljivi igrači – oni kojima je najvažniji rezultat i gejmeri koji igraju pre svega iz zadovoljstva, bez ugrožavanja uspeha u igri.

Startup je tokom učešća u programu Raising Starts obezbedio i grant Fonda za inovacionu delatnost za dalji razvoj.
cloudburstgame.com

Pocket symphony: **Kućni simfonijski orkestar**

Pocket symphony razvija softver zasnovan na veštačkoj inteligenciji, koji realno oponaša muzičku pratnju u skladu sa promenama u interpretaciji muzičara i pruža mu iskustvo kao da svira sa pravim orkestrom. Na ovaj način, korisniku je na raspolaganju neograničen broj proba u svakom trenutku i u kućnim uslovima, što muzičarima štedi vreme i smanjuje troškove.

Niški startup ima korisnike u Srbiji i inostranstvu, uključujući Nemačku, Austriju, Italiju, Španiju i Veliku Britaniju. Učešće u programu Raising Starts omogućilo im je da dodu do dalje finansijske podrške, kroz programe Smart Start Fonda za inovacionu delatnost i Kancelarije za lokalni i ekonomski razvoj Grada Niša. U daljem globalnom širenju, posebno su usmereni na SAD, Japan i Zapadnu Evropu gde postoji veliko interesovanje za klasičnu muziku.

pocketsymphony.studio

ProShot: **Poboljšanje košarkaškog šuta**

ProShot razvija uređaj koji pomaže u izgradnji i ispravljanju košarkaške tehnike šutiranja. Objedinjuje sve segmente košarkaškog šuta, poziciju nogu, kukova, lakta, šake, visinu izbačaja, i rotaciju lopte. Po tome se izdvaja od drugih proizvoda na tržištu koji se koncentrišu samo na jedan od segmenata šuta. Inovativni uređaj dozvoljava igračima da urade pet puta više ponavljanja bez pomoći trenera i namenjen je svim kategorijama košarkaša, od početnika do profesionalaca.

Startup je tokom učešća u programu Raising Starts dobio finansijsku podršku i kroz program Smart Start Fonda za inovacionu delatnost.

Qreadible: **Hotelske usluge na klik**

Qreadible razvija istoimenu platformu za digitalizovanje hotelskih usluga. Gosti mogu da pristupe platformi sa bilo kog mesta i u bilo kom trenutku skeniranjem QR koda, što im omogućava da sa nekoliko klikova naruče, rezervišu i zakažu sve usluge koje hotel nudi. Istovremeno, platforma obezbeđuje hotelijerima da uspostave mnogo efikasniji sistem naručivanja i zakazivanja usluga, bolju koordinaciju osoblja i da snize visoke operativne troškove.

Startup u saradnji sa hotelijerima dodatno unapređuje aplikaciju sa ciljem širenja na evropsko tržište. Kroz Raisng Starts program dobili su i dodatni grant za zaštitu intelektualne svojine.
qreadible.com

RalphAI: **Pokretanje AI aplikacija bez napora**

Appcraft AI je platforma bez koda za kreiranje veb aplikacija koje koriste veštačku inteligenciju. Proizvod omogućava svima da bez ikakvog tehničkog znanja kreiraju svoje AI alate trenirane na njihovim podacima i za njihove specifične potrebe i objave ih u sklopu svoje veb aplikacije.

Startup ima preko 2.000 korisnika na besplatnoj probnoj verziji i 20 komercijalnih korisnika, najviše iz SAD, a potom iz Evrope i Kanade. Učešće u programu Raising Starts omogućilo im je dodatna finansijska sredstva kroz mini grant Fonda za inovacionu delatnost i Grada Beograda. Tim radi na unapređenju proizvoda, kako bi korisnici mogli da kreiraju još složenije alate. Kroz Raising Starts su dobili i dodatni grant za zaštitu intelektualne svojine.

ralph.ai

Rec Robot: **Specijalizovani robot za video produkciju**

Rec Robot razvija robota snimatelja koji će filmskim studijima širom sveta omogućiti kvalitetniji i originalniji video materijal, a proces snimanja i postprodukcije učiniti efikasnijim. Specijalizovani robot omogućava veliku preciznost i kontrolu kretanja kamere, pogodan je za nepristupačna ili opasna mesta, a lako se programira i podešava. Pored toga, omogućava spoj stvarnog snimka i virtualne scene koja replicira realne lokacije i eliminiše potrebu za skupim video montažama ili vizuelnim efektima.

Startup je na programu dobio i dodatni grant za zaštitu intelektualne svojine. U planu je plasman proizvoda najpre na evropsko tržište, a zatim u SAD, Japan, Južnu Koreju i Kinu.

Rezonate.me: **Digitalni pomoćnik za upravljanje društvenim mrežama**

Rezonate.me razvija rešenje za efikasno upravljanje društvenim mrežama. Proizvod je zasnovan na AI senzoru koji omogućava klijentima da precizno odrede vreme objavljivanja postova na društvenim mrežama, kako bi stigli do maksimalnog broja korisnika. Usluge obuhvataju kreiranje ideja za objave, ilustracije i upravljanje prisustvom na društvenim mrežama kroz kalendar objava. Rešenje omogućava uvid u efikasnost elemenata na osnovu kojih korisnici mogu da donose nove odluke i menjaju svoje strategije.

Startup ima korisnike u Srbiji i radi na daljem usavršavanju proizvoda za izlazak na globalno tržište.

rezonate.me

SAVEMA: **Mala ali moćna tehnologija za gašenje požara u kuhinji**

Savema razvija SAVEMA STIK za gašenje požara u kuhinji, koji izazivaju ulje i masti za prženje. Proizvod je efikasan i jednostavan za upotrebu, ekološki podoban i bezbedan. Mala džepna, ali moćna tehnologija omogućava da se brzo i sigurno ugasi opasna vatra u posudi sa uljem koje gori, u roku od samo jedne do tri sekunde. Ne zahteva instalaciju, punjenje ili periodične provere, nema pritiska, lako se skladišti i održava, i ne zahteva nikakvu obuku za korišćenje.

Osnivači su tokom učešća u programu Raising Starts obezbedili i novu investiciju kroz program Startech.

savema.rs

SafeWaste: Novi tretman opasnog otpada

SafeWaste razvija jednostavan, jeftin i lako primenljiv model mobilnog postrojenja za pretvaranje opasnog otpada u neopasan ili čak inertan otpad, čineći ga bezbednim za odlaganje. Tretman je inovativan jer koristi manju količinu hemikalija za stabilizaciju, štedi energiju, smanjuje masu koja se dobija nakon tretiranja otpada i ne zahteva izgradnju složenih i skupih kapaciteta.

SafeWaste je tokom učešća u programu Raising Starts izradio prototip, malo pokretno postrojenje za intertizaciju otpada u galvanizacijama koje generišu do 100 kg otpada mesečno, a potom obezbedio i novu investiciju kroz program Smart Start Fonta za inovacionu delatnost.

Sezonal: Digitalna berza sezonskih poslova

Sezonal je digitalna berza specijalizovana isključivo za privremene poslove, s ciljem da olakša povezivanje sezonskih radnika i poslodavaca. Korišćenjem relevantnih filtera i kriterijuma, sezonski radnici mogu brže i jednostavnije da pronađu ponude koje najviše odgovaraju njihovim interesovanjima, veštinama i lokaciji. Poslodavci mogu brzo i efikasno da objave oglase, pregledaju prijave, filtriraju kandidate i pronađu kvalifikovanu radnu snagu.

Digitalna berza broji skoro 1.500 korisnika među kandidatima za posao i poslodavcima. Startup posluje u regionu Balkana i planira širenje na nova tržišta, uključujući i saradnju sa influencerima.

sezonal.com

Smart Tech System: Plastenici na „digitalni pogon“

Smart Tech System razvija kompletno rešenje za automatizaciju proizvodnje u plasteničkom uzgoju biljaka. Upotreba omogućava proizvođačima da smanje broj sezonskih radnika i troškove za njihovo angažovanje, a automatizovana obrada podataka, poput temperature ili kvaliteta zemljišta, povećanje prinosa.

Proizvod će cenovno biti pristupačan malim i srednjim proizvođačima, kojima trenutna rešenja na tržištu nisu dostupna jer su previše skupa. Pored Srbije, primarna tržišta su Skandinavija i zemlje Beneluksa.

Smartsy: Pametna kućica za pse

Smartsy razvija pametnu kućicu za čuvanje pasa u javnom prostoru sa klimom, grejanjem, zvučnom i toplotnom izolacijom, UV lampom za sterilizaciju i live-stream opcijom koja vlasniku omogućava da svog psa vidi dok obavlja kupovinu. Prateća aplikacija uvezuje sve pomenute funkcionalnosti, a Smartsy ima i jedinstveni prostor za brendiranje proizvoda za kućne ljubimce.

Startup posluje u Srbiji i Hrvatskoj i među svojim klijentima ima zvučna imena, kao što su IKEA, Mars Pet Care i Univerexport. Nakon podrške programa Raising Stars, obezbedili su skoro 100.000 evra za dalji razvoj, uključujući programe kao što su Star Tech, EBRD i Katapult, a dobili su i prvog privatnog investitora. Put do tržišta olakšan je i kroz dodatni grant za zaštitu intelektualne svojine na Raiisng Starts programu.

smartsy.pet

Solarlink: Rešenje za rast „sunčanih“ ulaganja

Solarlink razvija platformu za povezivanje investitora sa izvođačima radova u oblasti solarne energije. Softver omogućava projektantima da u samo nekoliko jednostavnih koraka urade studiju izvodljivosti za krovne solarne instalacije, zajedno sa svim potrebnim proračunima za kasniju izradu projekta. S druge strane, investitori imaju priliku da na ovoj platformi u realnom vremenu prate i upoređuju aktuelne ponude i odaberu onu koja im najviše odgovara.

Rešenje je namenjeno tržištima koja imaju velike potencijale za ulaganja u solarnu energiju, kao što su EU, države Bliskog i Dalekog istoka.

solarlink.app

Shosha Games: Poslednja kap vode u velikoj avanturi

Shosha Games razvija avanturističku video igru Water Me&You, smeštenu u apokaliptički svet bez vode. Igrač je u ulozi poslednje kapljice vode, koja može da promeni svoja agregatna stanja i podmladi svet. Igra je namenjena svakome ko voli da istražuje magične svetove, ali i da razmišlja o posledicama koje mogu zadesiti svet u kome živimo.

Startup je u programu Raising Starts dobio i posebnu podršku za IP zaštitu. Tokom predstavljanja demo verzije na najvećem svetskom gejming sajmu Gamescom u Kelnu 2023. godine, igricu je uživo testiralo preko 4.000 ljudi, imala je 400.000 pregleda i 1.000 prijava za kupovinu kada bude objavljena, a startup je ocenjen kao jedan od najperspektivnijih malih studija.

shoshagames.com

Taptivity: Brzo pronalaženje saigrača za sportsku rekreaciju

Taptivity je aplikacija koja povezuje profesionalne i rekreativne sportiste i pomaže im da nađu partnera na lokalu za odabranu sportsku aktivnost. Potrebno je samo da korisnik preko aplikacije odabere vrstu sporta, vreme i mesto, a aplikacija pronalazi saigrača i raspoloživi sportski objekat za rekreativnu aktivnost. Korisnik može sam da organizuje sportski događaj, ili da se pridruži sportskoj aktivnosti koju su organizovali drugi korisnici.

Prva verzija aplikacije je dostupna u Srbiji, a u planu je plasman na tržišta u regionu i drugim evropskim zemljama.

The Social Formula: AI instruktor za digitalni marketing

The Social Formula je softversko rešenje bazirano na veštačkoj inteligenciji (AI), koje klijentu generiše informacije sa društvenih mreža i sajta korisnika, potrebne za naredne aktivnosti u digitalnom marketingu. Izveštaji su interaktivni, u realnom vremenu. Rešenje u formi mobilne ili desktop aplikacije je lako za upotrebu, a podaci se predstavljaju grafikonima, animacijama i njihovom maskotom - flamingom, koji je istovremeno podrška u vidu veštačke inteligencije.

Softver je namenjen prvenstveno marketinškim i PR profesionalcima, a nakon Srbije, startup će širiti prodaju sa partnerima u Cirihi i Londonu.

thesocialformula.net

Tourism Software Solutions: Putovanja, a ne papiri!

Toursim Software Solutions razvija aplikaciju Turist agent koja ubrzava i olakšava rad turističkim radnicima. Aplikacija u potpunosti integriše poslovanje jedne turističke agencije, od slanja najava, unošenja u centralni informativni sistem, kreiranja ugovora, vaučera, do obaveštavanja putnika. Zahvaljujući tome, softver je obradu papira sa jednog putovanja koja je trajala 30 minuta sveo na tri minuta. Ovo rešenje omogućava zaposlenima u turizmu i da uspešnije prikupljaju i analiziraju podatke o svom poslovanju.

Startup ima prve korisnike u Srbiji i planira da se širi u regionu, a potom na globalnom tržištu.

tourism-software.solutions

Tricell: Genetska selekcija za više kravljeg mleka

Tricell razvija platformu CattleGen, pomoću koje će uzgajivači u govedarstvu precizno moći da odrede genetski potencijal svojih životinja i da uz manje troškove unaprede proizvodnju mleka iz generacije u generaciju. Tradicionalni načini ovakve selekcije traju i do 15 godina, a CattleGen skraćuje to vreme na pet godina, sa mnogo manjim brojem životinja.

Platformu koristi više od 100 poljoprivrednih gazdinstava u Srbiji, a ovaj biotehnološki startup dalje tehnološki unapređuje svoj proizvod. Nastoje da postanu vodeća evropska kompanija u ovoj oblasti i da razviju napredne biotehnološke alate i predikcione modele i u drugim sektorima privrede. Raising Starts im je omogućio i dodatnu finansijsku podršku za zaštitu intelektualne svojine.

tricell.bio

Tricomman Studios: Jedinstveni junak u mitskom svetu

Tricomman Studios razvija igricu Godforged za računare i konzole, zasnovanu na kombinaciji popularnih žanrova video igara. Igra je smeštena u svet srednjovekovne fantastije inspirisane Vizantijom, kulturom Balkana i epskom fantastikom. Igra je jedinstvena po originalnoj priči i jedinstvenoj koncepciji sveta u kome se dešava. Svaki igrač emotivno reaguje na situacije koje mu se predstavljaju, u skladu sa tim rešava probleme na njemu svojstven način i tako stvara svoj jedinstven put.

Startup planira da svoju igru prvo plasira na američkom i evropskim tržištu, a zatim u Aziji i ostatku sveta.

tricomanstudios.com

Veles Sense: Rano otkrivanje bolesti vinove loze

Veles Sense razvija PlantYsense softver u oblasti precizne poljoprivrede za rano otkrivanje bolesti vinove loze. Rešenje omogućava vinogradarima da pravovremeno zaštite vinograd, očuvaju prinose, spreče štetu i finansijske gubitke. Softver doprinosi i očuvanju životne sredine, jer smanjuje potrebu da se vinogradi tretiraju hemijskim sredstvima. Takođe, može pomoći kompanijama koje pružaju usluge snimanja dronom da u svoju ponudu uključe kontrolisanje stanja u vinogradu.

Startup je testirao svoj softver sa vinogradarima u Srbiji, a primarna tržišta su tradicionalno jake vinogradarske zemlje.

velessense.com

VeloxDB:
Dva i po miliona transakcija u sekundi bez greške

VeloxDB razvija super brzu bazu podataka koja omogućava 2,5 miliona transakcija u sekundi, 50 puta više od konkurentskih proizvoda, a da pritom ne žrtvuje integritet podataka. Proizvod je namenjen kompanijama koje u svom poslovanju moraju brzo i tačno da obrade veliki broj transakcija, što ga čini naročito prikladnim za aplikacije koje zahtevaju obradu i analizu podataka u stvarnom vremenu.

Tokom učešća u programu Raising Starts dobili su i mini grant Fonda za inovacionu delatnost. Startup ima korisnike u Srbiji, rade i pregovaraju sa klijentima sa evropskog i američkog tržišta i u planu je partnerstvo sa kompanijom Microsoft.

vlxdb.com

VoiceToys:
Pametne terapeutske igračke za decu

VoiceToys igračke su terapeutski alat prvenstveno namenjen za rad sa decom oštećenog sluha i kašnjenjem u razvoju govora. Reaguju na glas i pokrete deteta emitovanjem svetla, zvukova i vibracija, motivišući ga da koristi svoj glas, čula i motoriku u trodimenzionalnom prostoru. Zahvaljujući unapređenjima, igračke mogu da se koriste i u radu sa decom sa drugim vidovima problema u razvoju.

VoiceToys uređaji se sada koriste u preko 50 specijalizovanih ustanova koje se bave problemima dece u ranom razvoju u Srbiji, regionu i Ukrajini. Plan je da VoiceToys igračke nađu svoje mesto i u praksi terapeuta koji rade širom Evrope i SAD. Za zaštitu intelektualne svojine dobili su i dodatnu finansijsku podršku na programu.

voicetoys.rs

ZenHire:
AI selektor za lakši odabir kandidata za posao

ZenHire razvija aplikaciju namenjenu HR stručnjacima da mnogo brže, kvalitetnije i objektivnije selektuju kandidate za posao. Softver komunicira posebno sa svakim kandidatom i putem AI tehnologije upoređuje rezultate koje je kandidat ostvario na razgovoru za posao sa njegovim prethodnim učincima u dužem periodu.

Startup trenutno ima tridesetak korisnika, najviše u Aziji, a zatim u Evropi i SAD. Tim je do sada obezbedio više od milion evra investicija od fondova i anđeoskih investitora i osvojio je drugo mesto na globalnom startup takmičenju AIM 2023 u Abu Dabiju. Dalji razvoj i širenje usmereni su prvenstveno na poslovnu saradnju sa kol centrima i agencijama za zapošljavanje.

zenhire.ai

ZAŠTO JE RAD SA MENTORIMA BIO IZUZETNO USPEŠAN?

Startup kompanije koje su bile uključene u program Raising Starts ističu da im je najviše pomogao rad sa međunarodnim mentorima, a neki od inovativnih timova su predložili da se ovako organizovana mentorska podrška „proglasi nacionalnim dobrom“.

Za rad sa mentorima u ovom programu NTP Beograd je razvio jedinstvenu metodologiju. Ona koristi niz kriterijuma kako bi se startupima obezbedila sveobuhvatna mentorska podrška, koja će istovremeno biti prilagođena njihovim specifičnim potrebama. Svaki startup, nakon detaljne analize njegovih potreba, dobija mentora za razvoj tehnologije i mentora za razvoj poslovanja, čija znanja i iskustva mogu najbolje doprineti razvoju te kompanije.

Startup intenzivno radi sa izabranim mentorima šest meseci. Stručnjaci za to vreme pomažu inovatorima da sprovedu definisane ciljeve i da izgrade svoje kapacitete za privlačenje investicija i dalji rast. Posebna vrednost ovog mentorskog programa je u tome što svaka kompanija može po potrebi dodatno da se obrati za savet međunarodnim stručnjacima koji su usko specijalizovani za određene oblasti, kao što su zaštita prava intelektualne svojine, marketing, prodaja, prikupljanje finansijskih sredstava, pravno savetovanje i drugo.

Raising Starts je startupima obezbedio mentorsku podršku preko 90 iskusnih međunarodnih profesionalaca, koji su tokom dosadašnja četiri ciklusa održali više od 1.300 mentorskih sesija. U ovu jedinstvenu mrežu za razmenu znanja, uključeni su mentori koji dolaze sa svih meridijana, od Amerike, Argentine preko Evrope i Izraela, kao i osnivači startup kompanija koje su uspešno razvile globalno poslovanje, zahvaljujući podršci drugih programa koje realizuje Naučno-tehnološki park Beograd.

90+
mentora

1300+
mentorskih
sesija

Reč mentora

Đuro Stojanović, osnivač Uhura Solutions

Kao mentor u programu Raising Starts, imao sam privilegiju da radim sa osnivačima sa neverovatnom vizijom i da im pomognem da svoje ideje pretvore u realne, skalabilne biznise. Ovaj program je od ključnog značaja jer preduzetnicima u ranoj fazi pruža potrebna znanja, resurse i podršku kako bi pronašli usmerenje na često složenom putu izgradnje startapa.

Kroz ovakvu saradnju stvaramo duh “startup karme” – gde međusobna pomoć u postizanju uspeha koristi svima. Kada jedan osnivač uspe, to otvara mogućnosti za druge da ga slede, jer se znanja, resursi i podrška slobodno dele. Pomažući jedni drugima, ne samo da se pojedinci razvijaju, već se jača i cela zajednica. U programu Raising Starts stvoreno je okruženje koje je omogućilo procvat inovacija, nove ideje su testirane, a rizici su podeljeni. Kako startapi napreduju zajedno, ceo ekosistem postaje jači i otporniji.

Reč mentora

Dušica Lukač, osnivač DL Capital Partners

Program Raising Starts predstavlja kamen temeljac za budućnost srpske startup scene. Fokusirajući se na ključne faze ideacije i ranog razvoja startapa, program se bavi najosetljivijim fazama za preduzetnike, pružajući neophodnu podršku za negovanje inovativnih ideja i stvaranje novog preduzetničkog kruga u Srbiji i šire. Kvalitet tima koji vodi program je izvanredan i pun svežih ideja. Tim okupljen oko NTP Beograd je uspeo da privuče talente iz celog sveta i otvori vrata koja su ranije bila nedostupna za startape u ranoj fazi. Ova raznovrsna mreža je od vitalnog značaja; bez nje, budućnost srpskog startup ekosistema bi bila neizvesna i mladi preduzetnici bi se suočili sa značajnim izazovima.

Štaviše, program nudi pristup bogatstvu visokokvalifikovanih mentora, investitora i pravne i poslovne podrške, stvarajući impresivnu "biblioteku stvarnog znanja" dostupnu svima. Ovaj neprocenljiv resurs osnažuje ambiciozne osnivače alatima potrebnim za napredovanje. Program Raising Stars je zaista priča o uspehu, postavljajući čvrst temelj za sledeću generaciju startapa i podstičući dinamičan preduzetnički ekosistem u Srbiji.

Reč mentora

Gilad Uziely, CEO @ Sequence

Imam privilegiju da već skoro pet godina budem mentor startapima na Raising Starts programu, i svedočio sam neverovatnom razvoju. Kvalitet startapa se značajno povećao zahvaljujući izuzetnim naporima organizacionog tima. Njihova sposobnost da odaberu i izdvoje najbolje startape je na vrhunskom nivou, a napredak programa je očigledan.

Do sada sam radio sa četiri kompanije, i svaki put su osnivači sve snažniji i bolje pripremljeni. Iskreno verujem u uticaj ovog programa na razvoj startup ekosistema, i čast mi je što sam deo toga.

Na ličnom nivou, zaista sam uživao u ovom iskustvu. Kao osnivaču startapa, ovo mi je odlična prilika da ostanem blizu startapima u ranoj fazi, naučim nove stvari i radim sa izuzetno pametnim osnivačima. Svaki put sam naučio nešto novo, i zato se radujem da nastavim rad na ovom programu i u budućnosti.

SNAGA PODRŠKE

RAISING
STARS

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

SCIENCE TECHNOLOGY PARK
Belgrade

SCIENCE
TECHNOLOGY
PARK
BEL

Armin Gicić,
Toursim Software Solutions, startup

Program Raising Starts bi trebalo proglasiti nacionalnim dobrom. Pored novčane, bila nam je ključna mentorska podrška, ali su bile jako korisne i sve radionice, treninzi, razgovori i umrežavanja.

Srđan Marjanović,
MSS, startup

Pored finansijske i mentorske podrške, u Raising Starts-u nam je najviše značila pomoć za IP zaštitu, jer bez nje ne bismo mogli da plasiramo svoj proizvod u Evropskoj uniji i na globalnom tržištu.

Petar Pejić,
Beehold, startup

Najznačajnija podrška bilo je mentorstvo koje smo dobili od našeg mentora Lise i mogućnost testiranja prve verzije prototipa u realnim uslovima sa prvim korisnicima.

Sandra Idoški,
Collabwriting, startup

Kako nismo pre prolazili kroz proces podizanja investicije, iskustvo našeg mentora nam je pomoglo da uđemo u to mnogo spremniji. Kad smo se prijavili za Raising Starts i dalje smo praktično bili u ideaciji. Od tad smo zvanično lansirali proizvod, došli do skoro 3000 nedeljno aktivnih korisnika i podigli našu prvu rundu investicija od preko milion evra, što je verovatno i najveći milestone koji smo do sad postigli.

Vanja Knežević,
Euclidean Studios, startup

Kada smo se prijavili za Raising Starts, bili smo tim - sada smo uz to i biznis! Malo je reći da su nam radionice i mentori pomogli sa time, jer bismo bez toga verovatno i dalje bili samo tim, a i da smo krenuli put osnivanja kompanije, proces bi sigurno bio teži i sa više grešaka.

Nikola Lukičić,
Farmbot, startup

Networking eventovi i mogućnost upoznavanja sa funkcionisanjem startup zajednice u regionu su doprineli da unapredimo svoje poslovanje i uspostavimo konekcije sa svim relevantnim akterima ovog ekosistema.

Dušan Vušković,
Gorska straža, startup

Obuke koje smo imali u toku Raising Starts-a su nam bile osnov za sve dalje korake. Mnogi startapi nemaju takvu priliku, niti da im predavači i mentori posvećuju toliko pažnje, daju konkretne savete i rade sa njima.

Rastko Damjanović,
Inclusio, startup

Najveći korak u odnosu na fazu kad smo konkurisali za Raising Starts je definitivno to što imamo gotov proizvod koji je na tržištu i koji je validiran od strane korisnika i klijenata. Sa druge strane, najveći poslovni iskorak je bio potpisivanje prvog plaćajućeg klijenta u Srbiji.

Lena Miladinović
Outpost Chess, startup

Moj napredak kao osnivača je ogroman. Nisam došla iz sveta biznisa, i Raising Starts je i meni i mojim kolegama došao kao jedna sjajna škola za ulazak u svet preduzetništva. Mentorstvo, radionice, finansijska podrška, sve je to uticalo da postavimo dobru bazu. Program nas je ujedno pripremio i za podizanje novih rundi.

Teodora Pećanac,
Smartsy, startup

Raising Starts je odigrao ključnu ulogu u razvoju našeg proizvoda, jer je prvi verovao u našu ideju i pružio nam podršku bez koje ne bismo postigli trenutni nivo uspeha. Najznačajnija pomoć došla je kroz mentorske sesije i usmeravanje stručnjaka u oblasti kreiranja hardverskog proizvoda, kao što je naš. To nam je omogućilo da preciznije definišemo proizvod i unapredimo ga, čime smo stvorili osnovu za uspešnu komercijalizaciju.

Jasmina Popovska,
Senior Investment Manager EIT Manufacturing, mentor

Veoma, veoma dobar program, početak inspirativnog puta za mnoge mlade talente. Uvek naučim nešto novo, jer svaki startup ima drugačiju priču. Zaista je pravo iskustvo učenja i za sve mentore.

Babita Devi,
generalni direktor bStrategic, mentor

Raising Starts je odličan način da se pomogne kompanijama koje su u ranim fazama razvoja da pronađu načine da komercijalizaciju svoje ideje i dobiju odgovarajuću podršku.

**Krisztian Gypes,
Elevator Ventures**

Raising Starts je odlična inicijativa jer možemo da vidimo kompanije u ranoj fazi koje će uskoro podići svoju rundu serije A, i investitori poput nas će verovatno biti ti koji će ulagati u njih.

**Vuk Lau,
partner, Silicon Gardens Fund, mentor**

Programi poput Raising Starts-a igraju ključnu ulogu u razvoju mladih ekosistema kao što je srpski, omogućavajući startapima da se razviju, dobiju podršku i uspostave temelje za dalji rast. Tokom mog rada sa učesnicima ovog programa, primetio sam izuzetnu želju za učenjem kao i visoku angažovanost i predanost timova. Iz ugla investitora, iako je za mnoge od ovih startapa još uvek prerano za investiranje, učestvovanje u programu nam pruža vredan uvid u osnivače sa vizijom i potencijalom. Smatram da je ovo izuzetno važno, jer nam omogućava da prepoznamo one koje vredi pratiti i podržavati u narednim fazama njihovog razvoja.

**Jason Schklar
Founder & CEO, UX is Fine, mentor**

Projekat Tehnopark Srbija 2 pružio je sjajnu priliku da upoznam posvećene, talentovane i preduzimljive timove za razvoj igara iz ovog regiona. Bilo mi je zadovoljstvo da učim od njih, mentorisem ih, i povežem ih sa širom zajednicom industrije igara i izdavaštva. Siguran sam da će timovi sa kojima sam radio postići mnogo. Takođe verujem da će, kako industrija sve više traži talentovane timove širom sveta, programi poput Tehnoparka pomoći u stvaranju ekosistema domaćih kompanija koje će odgovoriti na te zahteve.

**Gilad Uziely,
CEO @ Sequence, mentor**

Posle skoro osam godina dolazaka u Srbiju, zaista vidim koliko se ovde razvija i napreduje preduzetnička scena, a jasno je da je to zahvaljujući vrednom radu tima NTP Beograd. Radujem se što ćemo nastaviti da radimo zajedno.

**Dražen Drašković,
Elektrotehnički fakultet Univerziteta u Beogradu**

U prethodne četiri godine imao sam čast da budem tehnički mentor većem broju izvanrednih timova. Ovaj program podrške novim startapima je veoma interesantan za mlade kreativne ljude i studente završnih godina studija, koji žele da započnu realizaciju svojih inovativnih ideja. Kroz nova znanja, leaderske veštine, timski rad i redovne konsultacije sa mentorima, timovi su nakon šestomesečnog ciklusa spremni za dalji razvoj svojih softverskih prototipova, do konačnih proizvoda, koji bi imali značajnu bazu klijenata, stalan tok prihoda i šansu da iz Srbije osvoje svet.

**Đorđe Marković,
Bohemian Pulp, startup**

U Raising Starts programu nam je najviše značila podrška u formiranju kompanije, kao i pomoć u administraciji, zaštiti intelektualne svojine i sličnim ključnim koracima za stabilan početak.

